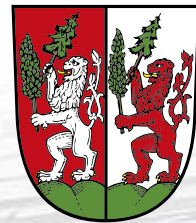

Bělohradské listy

Vydáno 24. 2. 2023 • Ročník XXIII • Cena 16 Kč

1 / 2023

Objektivem Bělohradských listů

Pane prezidente, vy všechno víte, vy to vyřesíte, vy mě zachráníte...

Ta písnička Jarka Nohavici mi během ledna zněla v hlavě pokaždé, když jsem sledovala volební akce v televizi. Je pravda, že to nebylo často, protože jsem na tu stupňující se hysterii neměla ani nervy, ani žaludek. Dopředu říkám, že nebudu hodnotit ani jednoho z kandidátů, ani výsledek voleb. Nepíšu politické komentáře, jen fejetony, což je – jak známo – útvar přivedený k životu Janem Nerudou a jím samým prezentovaný jako lehce nevážený. Prostě článek „pod čarou“ k odlehčení článků vážných, zásadních a někdy i důležitých.

Co se týče samotné písničky, je sice přes dvacet let stará a zahrnuje už čtyři (zcela rozdílné) prezidenty, přesto je stále aktuální. Ono bezbřehé a logicky i nenaplnitelné očekávání se u části obyvatelstva vůbec nezměnilo.

Měli jsme tu už různé volby, ale ještě nikdy jsem neviděla tak strašně rozhádaný národ a tolik nenávisti mezi oběma tábory. Nenávisti tak vyhocené a obudné, že u některých jedinců vyústila až v přání smrti protivníkovi a jeho stoupencům! Urážky typu bezmozci, dementi, koblihy a ovce nemá ani cenu komentovat. Nadávky se vyskytovaly v obou táborech bez rozdílu. Lidí, kde se to v nás vzalo? A jak jsme se dostali až sem? Jak to, že jedna půlka národa tak strašlivě pohrdá tou druhou jen proto, že volí člověka, který se té první půlce vůbec, ale vůbec nezamlouvá? Přitom všichni mají své logické a nevyvrátitelné důvody a důkazy, o nichž ovšem druhá strana odmítá diskutovat. Nesmiřitelně. A obě strany se přitom zaštiťují demokracií. (Platón tvrdil, že od demokracie k tyranii je jenom krůček a že to vyústění je nevyhnutelné. Už tenkrát ho za to někteří neměli rádi. Ach jo.) I dnes si určité procento lidí myslí, že je pro své přesvědčení lepší než stoupenci opačné strany. Je fuk, o kterou stranu se jedná, ale na tu nadřazenost bacha. Tu v minulém století už jeden národ hlásal. Nedopadlo to dobře. Protože nadřazenost je fuj.

Já vím, že jsem měla raději psát fejeton o letošní naprosto nemožné zimě, o nezvyklém teple, v němž se nejen bledule a sněženky (ale i bakterie a viry) tetelí blahem. Že by to bylo snadnější a bezpečnější, protože šťourat do vosího hnízda se nemá, ale já celý leden zažívala pocity smutku a bezmocné úzkosti nad tím, jak se k sobě i blízcí lidé kvůli volbám dokážou chovat. Jak končí letitá přátelství a dobré sousedské nebo kolegiální vztahy.

Žádný univerzální návod na vylepšení lidských vztahů není. Ale snad by pomohla

alespoň trocha nadhledu, který se (většinou) získává s určitým věkem a zkušenostmi a občas se zaměňuje za moudrost. Mám dva příklady. Jeden skutečný a jeden pohádkový. Ten skutečný je z dokumentu o Václavu Havlovi, který televize opakovala v prosinci. Je to skoro na konci, těsně před inaugurací, kdy už je Havel značně ve stresu, protože se obává, že na nejdůležitější okamžik svého života dorazí do Vladislavského sálu pozdě. Paní Olga, skvělá žena, s níž se život nijak nemazlil, stojí u okna s nezbytnou cigaretou v ruce, pokojně vyfukuje kouř a nervózní pobíhání svého muže krotí slovy: „Aby ses z toho, Vašku, neposral.“

Není to zrovna věta do učebnic, ale přesně ten nadhled vystihuje. Korektně by se to nejspíš dalo vyjádřit slovy „Stůj oběma nohama na zemi“, ale příznějme si, že by to zdaleka nemělo tu váhu.

Ten pohádkový návod je z kresleného vtipu, který koluje po internetu. Pokud ho ještě neznáte, tak tady je:

„Koho jsi volil?“, zeptal se Pů

„Babiše“, odpovědělo prasátko.

„Já Petra Pavla“, povídá Pů.

„Jste ještě stále přátelé?“, zeptalo se prasátko.

„Ano, stále jsme přátelé“, odpověděl Pů.

„Dobře, budeme spolu nadávat na politiku.“

Přeji když ne hezký, tak alespoň snesitelný zbytek letošní podivné zimy. A taky klid a mír a lepší mezilidské vztahy. A v neposlední řadě i velkou dávku optimismu, který prospívá duševnímu zdraví. Kdysi (za totáče) jsme si říkali: „Bude líp! Protože hůř už bylo.“

Optimismus nikdy nemůže škodit. Mějte se.

Hana Marie Körnerová

Sýpka-špýchar

Bělohradská betónka

Historické pivovary

Nový léčebně-rehabilitační pavilón lázní

Fotbalové jaro

BĚLOHRADSKÉ LISTY — Časopis Bělohradu a okolí

Periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává: Město Lázně Bělohrad. Vychází jako dvouměsíčník.

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová, Václav Lejdar, Josef Špür, Jaroslav Voves.

MK ČR pod č. E 10901, ISSN 2533-8005

Povoleno: Město Lázně Bělohrad, Městské kulturní středisko, Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Adresa: 739 629 482 / 493 792 484

Telefon, fax: mks@lazne-belohrad.cz

E-mail: Tiskárna ARPA, Kotkova 792, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

Sazba, tisk: Korektury: Martin Žantovský

Další číslo vyjde: 21. 4. 2023

Fotografie na obálce:

01 Masopust v Brvti
Alena Fléglová

24 Anna z Asseburgu
Jiří Sehnal

Zeptali jsme se za vás

Jak je to s místním poplatkem za odpady v Lázních Bělohradě pro letošní rok?

Sazba poplatku pro rok 2023 je **500 Kč**. Platí ji každý občan s trvalým pobytem včetně cizinců, ale i vlastníků nemovitosti – chalupy, domu i bytu, kde není nikdo hlášen. Občané mohou hradit tento poplatek do konce března. Při platbě obdrží i svozovou samolepku na popelnici pro letošní rok.

Již šestnáctým rokem, tedy od roku 2008, platí občané stejnou částku – 500 Kč. Tato částka již delší dobu nedostačuje k pokrytí všech nákladů spojených s odpadovým hospodářstvím města, které v loňském roce přesáhly 4 mil. Kč. Město platí svozové společnosti za celý systém, tedy jak za směsný i objemný odpad, tak i za obsluhu, servis a likvidaci vytríděného odpadu. Zhruba třetinu nákladů, tedy 1,3 mil. Kč, doplácí město. Rozpočet města je ale velmi napnutý. Vedení města se obává, že částku, která bude v budoucnu nutná na pokrytí těchto nákladů, již v rozpočtu nenalezne. Náklady na odpadové hospodářství se pravidelně zvyšují a budou i v budoucnu zvyšovat o míru inflace, což jen v letošním roce bude nárůst o dalších 15 %, a dále i o zvyšující se poplatky za uložení směsného a objemného odpadu na skládku.

Některá města vybirání tohoto poplatku neřeší, ale zvýší koeficient daně z nemovitostí. Tím ale vyberou tento poplatek jen od vlastníků nemovitostí, a od ostatních ne, což není úplně fér.

Město vyzývá své občany k důslednému třídění a tím snižování „drahého“ odpadu v černých popelnicích. Současně hledá další možnosti snížení množství tohoto odpadu. Každoročně vylepšuje sběrnou síť, tím zvyšuje komfort pro své občany a vyhledává další obchodní partnery pro předávání vytríděných odpadů. Bohužel může efektivně ovlivnit jen malou část, a to důsledným tříděním odpadů na sběrném dvoře. Bohužel to, co občané vloží do černých popelnic, a naopak to, co vytrídí vytrídí a odnesou do barevných kontejnerů nebo ideálně do sběrného dvora, to ovlivnit moc nedokážeme, to opravdu záleží na každém z vás. Například bioodpad do černých popelnic vůbec nepatří. Když se každý zamyslí nad vším, co vloží do černé popelnice, zjistí, že většina jsou druhotné suroviny, které se dají dále zpracovat. Když je ale necháme v černé popelnici, skončí na skládce. Ano – všechny igelity, sklo, plechovky, elektro atd. budou nasypány do díry v zemi a ponechány dalším generacím.

Spousta občanů přistupuje ke svému odpadu jako k něčemu, co není jejich problém. Uklidí si vlastní nepořádek, zaplatí 500 Kč ročně a tím to pro ně končí. Pokud ovšem každý začne odpad vnímat zodpovědněji a zamyslí se, kolik jsou skutečné náklady, zjistí, že poplatek 500 Kč už je opravdu málo.

Reálná výše nákladů na celý odpadový systém města přepočítaná na jednoho poplatníka je v současné době 900 Kč. Dle zákona o místních poplatcích může obec navýšit tento poplatek až do výše 1.200 Kč za poplatníka. Nové vedení města se ale vzhledem k ostatním zvýšeným nákladům valicím se na občany v loňském roce rozhodlo tento poplatek pro letošní rok nenavýšovat. Současně ale cítí, že situace je dlouhodobě neudržitelná a poplatek za odpad se v blízké době rozhodně zvýší. Zastupitelé města budou mít nelehký úkol – rozhodnout o budoucí podobě tohoto místního poplatku.

Jitka Břeská, DiS., referent správního odboru,
foto: Ladislav Stuchlík

Jak se změní výše vodného a stočného v roce 2023?

Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s., zvýšid roku 2023 vodné a stočné celkově o zhruba 10 %. Zákazníci budou nově platit 94,96 Kč/m³, což je zhruba o 8,75 Kč za metr krychlový více než letos. Do ceny se promítne nárůst inflace, růst cen služeb a také vstupních materiálů pro opravy vodárenské infrastruktury. Společnost chce i nadále držet vyrovnané hospodaření a investovat do obnovy své infrastruktury.

Představenstvo Vodohospodářské a obchodní společnosti, a. s., rozhodlo dne 13. 12. 2022o výši vodného a stočného pro příští rok. Na základě ekonomické rozvahy, hospodaření a předpokládaného vývoje v následujícím roce, které předložilo vedení společnosti, rozhodlo představenstvo o zvýšení cen. Vodné se zvýší o 15 %, zákazníci tak od nového roku zaplatí 49,94 Kč/m³. Stočné vzroste o 5 % na částku 45,02 Kč/m³. Dohromady tak budou zákazníci nově platit 94,96 Kč/m³.

„Kalkulace vodného a stočného na rok 2023 vycházela ze strategického plánu společnosti na roky 2023–2027. Tento plán však vznikl za mimořádně nejisté mezinárodní situace i nejistého makroekonomického vývoje, který bohužel i nadále trvá a my na to musíme reagovat. Především to je nárůst inflace a rostoucí ceny materiálů a služeb, co nám navyšuje výdaje. Kolik lidé spotřebují vody, tedy kolik do rozpočtu přiteče na příjmové straně, lze odhadovat na základě předchozích let a nebývají zde velké výkyvy. Pokud tedy chceme udržet vyrovnané hospodaření, je to jediná cesta.

Společnost v posledních letech hojně investovala a má opravenu velkou část technických zařízení, jako jsou ČOV a úpravny vody. Chceme se i v dalších letech držet strategického plánu a postupně opravovat rozvody i vodárenská zařízení,“ vysvětluje rozhodnutí předseda představenstva VOS, a. s., a starosta města Jičina JUDr. Jan Malý.

Na příjmové straně se letos mírně snížila oproti plánu spotřeba vody. VOS, a. s., jí dodala do domácností a firem na 2730 tis. m³. Objem odpadních vod se lehce zvýšil na 2915 tis. m³, a to především díky úhradám firem za odvod srážkových vod. S podobnou spotřebou lze počítat i v příštím roce. Na výdajové straně se však zvýšily materiálové, režijní a mzdové náklady a náklady na služby o inflaci ve výši 10–15 %. Významnou roli budou hrát také ceny energií. „Na silovou elektřinu a plyn máme do roku 2023 uzavřen kontrakt se zafixovanou cenou. Máme také zpracován projekt na osazení některých našich provozů fotovoltaikou. Pokud se nám podaří získat dotaci, rádi bychom tuto investici, která nám pomůže snížit výdaje za energie, v příštím roce provedli,“ komentuje plány VOS, a. s., ředitel společnosti Ing. Richard Smutný.

Společnost chce v roce 2023 pokračovat v opravách vodárenské infrastruktury, na což vyčlenila 62,3 mil. Kč, a do nových investic půjde dalších zhruba 60 mil. Kč. Největším předpokládaným projektem bude již zmíněná fotovoltaika.

Ing. Richard Smutný, ředitel VOS, a. s.

Starostka odpovídá

Kdy se budete stěhovat do nového úřadu?

Přesné datum zatím nemáme, protože úřad není stále zkolaudován. Dopusud čekáme na vyjádření Hasičského záchranného sboru Jičín, který nám má schválit změnu v projektové dokumentaci. Tato změna se týká záměny původního nainstalovaného elektronického požárního systému (EPS) za lokální detekční systém. Elektronický požární systém (EPS) by znamenal pro město roční finanční výdaje cca 150.000 Kč na revizích a dalších poplatcích, což, dle našeho úsudku, je naprosto zbytečné. Typ této budovy zmiňovaný systém nepotřebuje a nebyl ani doporučen Hasičským záchranným sborem v Jičíně.

Pokud vše dopadne dle našich předpokladů, v únoru proběhne kolaudace a následně v březnu stěhování.

Informace ohledně přesunu na nový úřad se občané včas a s předstihem dozvědí nejen na úřední desce, ale také na oficiální webové stránce města či sociálních sítích.

Proč už pro město nebude pracovat paní zahradnice Šulcová? Výpověď prý dala i vedoucí městského kulturního střediska...

Paní zahradnice dojížděla za prací do Bělohradu ze Sobotky, což pro ni bylo časově a finančně náročné.

Uvědomujeme si, že je pro město velkým závazkem udržet záhony a okrasnou zeleň na takové úrovni, jakou jim dala právě paní zahradnice, a protože se nepodařilo místo obsadit novým kvalifikovaným zaměstnancem, jednáme o externí spolupráci.

Věřte, že se vynasnažíme, aby květinové záhony a okrasné truhlíky byly nadále ozdobou města. Z vysoko nasazené laťky rozhodně slevit nechceme.

K datu 31. 1. 2023 odchází z vedení městského kulturního střediska slečna Hanušová. Jako důvod své výpovědi uvedla, že jí nevyhovuje časově náročná pracovní doba, zejména pak v měsících bělohradského kulturního léta. Od 1. 2. 2023 nastupuje na její pozici pan René Vitvar z Jičína, který má bohaté zkušenosti z kulturní oblasti, a dle koncepce, kterou předložil při výběrovém řízení, nepochybujeme, že se své role ujme skvěle.

Do třetice bych ještě ráda zmínila jeden odchod, a to pana Jana Simona z městské knihovny. Pan Simon odešel do předčasného důchodu a již od prosince knihovnu vede pan Jan Wilda z Jičína. Pevně věříme, že ani nový pan knihovník čtenáře nezklame a pro naše městečko bude velkým přínosem.

Všem zmíněným bývalým zaměstnancům velmi děkuji za jejich práci a přeji jim, ať se jim na další životní cestě vede skvěle. Zanechali u nás krásnou stopu a budeme na ně rádi vzpomínat.

Novým zaměstnancům zároveň přeji, ať jim nová práce přináší naplnění, ať jsou jejich nové nápady bělohradskou veřejností pozitivně přijímány a oni tak s radostí můžou přispět ke společenskému životu ve městě.

Alena Kuželová, starostka města

foto: Ladislav Stuchlík

VÍTEJ, SOCHO...!

Město Lázně Bělohrad koupilo od sochaře Jiřího Sehnala sochu zakladatelky lázní hraběnky Anny z Asseburgu. Socha bude umístěna ve vestibulu nového městského úřadu. Co vedlo Jiřího Sehnala k vytvoření sochy?

Ptáte se mě, proč jsem si vybral osobnost hraběnky z Asseburgu? To by bylo na dlouhé povídání. Něco jsem už o tom napsal, pár řádků napsal v roce 2000 pan Zdeněk Prchal, který mě motivoval k hlubšímu pohledu na toto téma. Hned zkraje pan Prchal oslovuje hraběnku jako „vzdělanou, duchem osvícenou paní“. Pravdou je, že vzdělaná byla, ale že by byla duchem osvícená, to ani náhodou. Naopak; byla to emancipovaná bytost, vizionářka, žena pohybující se v tehdejších pražském establishmentu císařského rakouského řádu železné koruny, kde se přátelila s největšími hybateli druhé poloviny devatenáctého století, z nichž zmíním jen rytíře Maxmiliána Leopolda Dormitzera, s nímž jednoho deštivého dne přijeli do Bělohradu, kde hraběnka k názvu města připojila osudové BAD (LÁZNĚ).

S jakým materiálem jste pracoval?

Co se týká materiálů, zvolil jsem klasiku; kvalitní modelovací hlínu z Jaroměře na model, bronz se slévámy v Horní Kalné, bělohradský pískovec od pana inženýra Žočka z Horní Nové Vsi. Všem bych chtěl dodatečně poděkovat za ochotu a profesionálně provedenou práci.

Jste připraven i na bělohradskou kritiku a nepochopení?

No jasně...! To doprovází každého kumštýře, i toho, kdo se kumštýřem cítí. Dnes se kumštýřem cítí kdekdo, zejména ti mladí. Oni si ve sběrném dvoře vyhrabou nějaký rezavý trubky, rozřežou je, autogenem svaří a hurá s nimi do výstavní síně. Říká se tomu postmoderna, a hlavním posláním těchto kumštýřů je, že na vernisáži sáhodlouze vysvětlují návštěvníkům, co jejich dílo znamená. A návštěvníci zívají, přešlapují sem a tam, jiní usínají vstoje. Občas výstavní síní zazní nějaké to ÓÓÓ... a divadlo skončí. Také občas dojde k tomu, že se najde bohatý návštěvník a za tučný obnos ty svařené trubky koupí. Ostatně nemusíme chodit daleko; jisté sochaře zadali návrh na realizaci okrasné kašny. Kašna byla čtvercová, třístupňová, z nejdražšího kamene – černého syenitu – na bocích jakási poloabstraktní čmáranice (nebo snad rytiny?), z černého nitra pak vyčnívala kovová trubka. Samozřejmě že hned po uvedení do provozu si kašna vysloužila přezdívkou, kterou zde citovat nebudu, anžto bych tím mohl porušit novinářskou etiku. Co mně však vyrazilo dech, byl článek v místním časopisu, ve kterém sochařka dlouze obhajovala své dílo. Bylo by to k smíchu, kdyby to nebylo k pláči. Takže doufám, že takhle to s ANIČKOU nedopadne.

Jaké tři nejdůležitější vlastnosti by podle vás měl mít sochař?

Stačí dvě: POKORU A ÚCTU. Slova dnes téměř neznámá a mnohým těžko vysvětlitelná.

Kdyby mohla hraběnka něco Bělohrad'ákům vzkázat, co by to podle vás bylo?

Fíí-ha... teď jste mě dostala; to by bylo na další stránku nebo dvě. S jistotou můžu uvést jen velmi stručnou hypotézu. Určitě by nás poprosila, abychom zachránili alespoň něco z toho, co jsme v poslední době propásli vlivem neuvážené a neschopné politiky minulých mocipánů, a nadále udržovali alespoň to málo, co po jejich vládě zůstalo. Jmenovat je nebudu, hraběnce by jména nic neřikala, takže skončím tím, čím jsem začal: „Vítej, socho, vítejte, hraběnko Anno...!“

otázký: Alena Kuželová

foto: Jiří Sehnal

ANNA von ASSEBURG
ZAKLADATELKA BĚLOHRADSKÝCH LÁZNÍ (1688)

SKVĚLÝ ÚSPĚCH NOVOPACKÝCH CUKRÁŘEK V LUCEMBURKU

Aneta Růžková, Martina Bártová a Šarlota Balogová – první mladá učitelka odborného výcviku, další dvě žákyně SŠGS Nová Paka, obor cukrářka. Tak se jmenuje vynikající úspěch, který Střední škola gastronomie a služeb Nová Paka zaznamenala 28. 11. 2022 na Světovém poháru kuchařů a cukrářů Expogast Lucemburk 2022.

Účast na nejprestižnějších gastronomických soutěžích dlouhodobě patří do programu péče o nadané a talentované žáky, a proto reprezentantky školy nemohly chybět ani na tomto šampionátu. Výraznou oporou v přípravě jim byla dlouholetá úspěšná účastnice těchto prestižních soutěží a nyní učitelka odborného výcviku oboru cukrář, paní Eliška Hebká, která společně s Anetou Růžkovou žákyně na soutěž připravovala.

Martina Bártová soutěžila s exponátem „Zrození ohněm“ a její dračí výrobek plný napětí a dramatickosti porota ocenila bronzovou medailí. Aneta Růžková hledala inspiraci v dobrodružné literatuře a výsledkem se stala rozsáhlá kompozice „Dva světy – jedna rodina“, příběh Tarzana a Jane uprostřed tropického pralesa. Exponát plný nápadů a drobných detailů získal nakonec stříbrnou medaili. Třetí soutěžící, Šarlota Balogová, se inspirovala africkou přírodou a její originální žirafa v exponátu „Zasněná Afrika“ okouzila mezinárodní porotu natolik, že ji ocenila zlatou medailí. Takže nakonec si děvčata z Lucemburku odvážela opět hned tři medaile, zlatou, stříbrnou a bronzovou. Skvělý výsledek!

Úspěch o to větší, že zatímco Aneta Růžková má z podobných soutěží již bohaté zkušenosti, obě žákyně byly na světové soutěži vůbec poprvé a hned takto úspěšné. A vzhledem k jejich věku a dalším studijním záměrům je další světové úspěchy ještě čekají. Vždyť už v únoru 2024 nás čeká Světová olympiáda kuchařů a cukrářů v německém Stuttgartu.

Účast na světové prestižní soutěži vyžaduje nejen nadané a talentované žáky, perfektní učitelky, které dokážou žákyně na soutěž připravit, ale také nemalé finanční prostředky, které účast na takové soutěži stojí. Proto škola akci zařadila do programu podpory nadaných žáků v rámci grantu Královéhradeckého kraje a především se celá příprava a účast na soutěži staly součástí projektu EU Erasmus+ KA1. Díky tomuto postupu byla zajištěna komplexní podpora pro soutěžící žákyně.

Obrovské poděkování patří všem třem soutěžícím, E. Hebké za skvělou přípravu a celému organizačnímu štábu, který akci připravoval a zajišťoval. Škola má tedy ve sbírce celkem 22 medailí (9 zlatých, 6 stříbrných a 7 bronzových). Takovým úspěchem se nemůže pochlubit žádná podobná škola v České republice. Jsme rádi, že držitelem národního rekordu v počtu medailí ze světových cukrářských soutěží je SŠGS Nová Paka. Právem!

Mgr. Petr Jaroš, foto: archiv školy

AKTUÁLNĚ! SŠGS NOVÁ PAKA NABÍZÍ NÁSTAVBOVÉ STUDIUM

Od 1. 9. 2023 bude novopacká škola nově otevírat denní nástavbové studium pro úspěšné absolventy tříletých oborů 64-41-L/51 PODNIKÁNÍ. Jedná se o dvouleté studium zakončené maturitní zkouškou. Přihlášky je možné získat v sekretariátu školy nebo výukovém středisku v Lázních Bělohradě. Více informací na webových stránkách www.ssgs.cz.

Vedení školy

PŘEDÁNÍ OCENĚNÍ PRO SŠGS NOVÁ PAKA

V nádherných prostorách školní auly VOŠZ a SZŠ Hradec Králové se v závěru roku 2022 uskutečnilo slavnostní předání ocenění FIRMA ŠKOLE – ŠKOLA FIRMĚ. Toto ocenění se uděluje od roku 2014 a je poděkováním Královéhradeckého kraje a Krajské hospodářské komory Královéhradeckého kraje (KHK KHK) zaměstnavatelům a středním školám za jejich aktivní spolupráci při odborné přípravě žáků.

Novopacká škola byla vyhlášena mezi třemi nejuspěšnějšími školami (na prvních třech místech se pořadí neurčuje) za dlouhodobou úspěšnou spolupráci se SAFARI GASTRO Dvůr Králové n. L. při odborné přípravě žáků oborů hotelnictví, kuchař-číšník a sladovník-pivovarník.

Závěr roku tak na škole proběhl ve znamení mimořádných úspěchů.

Ing. Ladislava Kocourková

PODĚKOVÁNÍ NÁVŠTĚVNÍKŮM VÁNOČNÍCH TRHŮ

Novinkou Vánočních trhů v prosinci 2022 bylo zapojení školy do celostátní akce Dortem proti rakovině. Charitativní prodej v rámci této akce probíhal ve vestibulu, kde byla v nabídce produkce cukrářských dílen, jako pestrobarevná sněhová cukrátky, oblíbené makronky, vánoční cukroví a další dobroty na vánoční stůl.

S velkou radostí sdělujeme, že na této akci bylo vybráno celkem 32 000 Kč, které byly poslány na konto spolku Dortem proti rakovině. Určitě pomohou onkologicky nemocným dětem a jejich rodinám, což je hlavní poslání spolku založeného Jirkou Zahradníkem.

Děkujeme všem, kteří se na přípravě a organizaci této sbírky podíleli, na prvním místě hlavní organizátorce, paní učitelce Elišce Hebké, a především děkujeme vám všem, kteří jste zakoupením některého z produktů tuto nádhernou akci podpořili. **DĚKUJEME!**

Vedení SŠGS Nová Paka

MODERNIZACE VÝUKOVÉHO STŘEDISKA SŠGS POKRAČUJE

V minulém čísle Bělohradských listů jsme občany Bělohadska informovali o pokračující rekonstrukci areálu školy v Zámecké ulici. Na rok 2023 je plánována druhá etapa rekonstrukčních prací, jejímž základem bude příprava projektových dokumentací na modernizaci a rekonstrukci cvičné kuchyně v suterénu školy, kde by mělo vzniknout multifunkční pracoviště pro zajištění odborného výcviku oborů kuchař-číšník a cukrář. Toto pracoviště bude zajišťovat nejen potřeby školy, ale své služby chce nabízet i občanům z Bělohadska.

Druhý velký úkol, který nás čeká, je rekonstrukce vytápění obou budov, stávající systém je zastaralý, neekonomický a po technické stránce lze hovořit téměř o havarijním stavu. Proto je nutné připravit projektovou dokumentaci na celkovou modernizaci a v co nejkratší době situaci s vytápěním řešit.

V roce 2023 by měla být dokončena rekonstrukce elektroinstalací, chybí dokončit přízemí budovy, kde po následné výmalbě a dovybavení nábytkem bude rozšířena výuka, ale s částí prostor škola počítá, že budou nabídnuty městu a jeho organizacím k využití na základě dlouhodobějších pronájmů.

V lednu 2023 byl dán do užívání nový bufet ve vestibulu školy, který už také částečně slouží občanům z Lázní Bělohradu.

Už při přebírání celého areálu novopacká škola deklarovala svůj zájem na maximálním využití sportovní haly jak ze strany místní základní školy, tak i sportovních organizací z regionu. Potěšitelné je, že v současné době je hala využita téměř na 100 %, zvláště nyní, kdy ji využívá i 1. stupeň místní základní školy.

Pochopitelně se i nadále pracuje na dovybavení a dalších úpravách obou budov, takže rekonstrukce a modernizace školy neustále pokračují.

Mgr. Petr Jaroš, ředitel školy

NOVÉ TVÁŘE LÁZNÍ BĚLOHRADU

NOVÁ PRACOVNICE TURISTICKÉHO INFORMAČNÍHO CENTRA

Jak jste jistě všichni zaznamenali, s novou budovou městského úřadu se chystá i otevření nového turistického informačního centra. Měla jsem to štěstí stát se součástí kolektivu MÚ Lázně Bělohrad a právě v turistickém infocentru se již brzy budeme moci potkat. Ráda bych se vám touto cestou krátce představila.

Jmenuji se **Barbora Jínová** a pocházím z malebného horského městečka Rokytnice nad Jizerou, kde jsem vyrůstala a podílela se na chodu rodinného penzionu. Celý život se věnuji zpěvu, a právě hudba je jedním z mých největších koníčků. Po pěti letech strávených prací v hotelu ve Velké Británii jsem se vrátila zpátky do milovaných Čech a zakotvila tady u vás, v Lázních Bělohradě. Bydlím zde třetím rokem a velmi jsem si oblíbila přírodu a magická místa, která zdejší krajina nabízí. Pevně věřím, že otevřením nového turistického centra mimo jiné navážeme i na dlouholetou tradici pana Luboše Hošky, kterému velice děkujeme za vstřícnost a ochotu při spolupráci. Těším se, až se vámi milí čtenáři, po otevření nového úřadu budu moci setkat i osobně.

Brzy na viděnou.

NOVÝ KNIHOVNÍK

Nejprve dovoluji, abych se představil. Jmenuji se **Jan Wilda**, pocházím z Jičína, kam jsem se nyní vrátil po dostudování bakaláře filozofie v Hradci Králové a poté magistra na vysoké umělecké škole v Ústí nad Labem. Zajímám se o jičínskou a podkrkonošskou krajinu a její vztah ke spiritismu. Příležitostně píšu poezii, pomáhám organizovat malé kulturní akce v Jičíně a hraji ochotnické divadlo. Abych navázal na tradici předchozího knihovníka Jana Simona, dostal jsem od redakce pobídku k napsání krátkých tipů na knihy, které bych doporučil ke čtení a které si můžete vypůjčit v naší knihovně. A jelikož zrovna včera mé oblíbené nakladatelství Host vydalo soupis bestsellerů z roku 2022, přišlo mi záhodno vás upozornit na některé z titulů, které se v něm objevily, a které jste možná ještě nečetli. K tomu přidávám také jeden tip na literaturu naučnou a jeden tip na dětskou knižku z našeho katalogu, viz. knižní okénko na straně 18.

NOVÝ VEDOUcí MĚSTSKÉHO KULTURNÍHO STŘEDISKA V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ RENĚ VITVAR

Narodil se sice v Praze, ale jeho kořeny pochází z Nové Paky od známého závodníka Antonína Vitvara. Vystudoval obor účetnictví a finance, ale lákala ho kultura. Založil tedy se svou ženou scénografku loutkové divadlo VI.TVOR, které se úspěšně zúčastňuje mezinárodních festivalů v Čechách i zahraničí.

Nedávno se vrátil zpět do svého rodného kraje, kde se věnuje pedagogické činnosti v literárně-dramatickém oboru ZUŠ Nová Paka.

foto: Ladislav Stuchlík

SÝPKA NEBO TAKÉ ŠPÝCHAR...

Kdy proběhne její revitalizace a k čemu bude poté sloužit?

Špýchar je součástí zámeckého parku z druhého desetiletí 19. století. Sýpka byla řešena jako čtyřpodlažní (dvoupatrová) monofunkční budova. Exteriéry byly velmi střídmé, avšak monumentální. Barokní špýchar v našem městě byl po válce využíván místním JZD pro uskladňování zrní, tedy sklizeného a vmláceného obilí.

Další stavební vývoj sýpky nebyl významný a prakticky se nedotkl její dispozice ani vnější podoby stavby. Lze předpokládat, že až během pokročilého 19. století a na počátku 21. století chátrala. V závěru 80. let 20. století se připravovala studie rekonstrukce objektu pro kulturní dům, která počítala s přístavbou a rozsáhlými adaptacemi interiérů nižších podlaží. Tato rekonstrukce nebyla realizována. Díky tomu se zachoval v prakticky nedotčené klasicistní, i když značně zchátralé podobě.

Současný vlastník Bělohorská sýpka, o. p. s., již jednou žádal o dotace na její revitalizaci, ale bohužel neúspěšně. Podruhé byl úspěšný a celý projekt bude financován z dotací norských fondů.

V měsíci březnu 2023 bude zahájena dlouho očekávaná rekonstrukce sýpky s celkovou užžitnou plochou 1458 m². Společně s námi se můžete těšit na:

- » kavárnu s terasou do zámeckého parku a víceúčelovou místnost v přízemí,
- » galerijní prostor se stálými i krátkodobými expozicemi v prvním patře,
- » multifunkční prostor ve druhém a třetím patře (bude sloužit veřejnosti), kde se budou konat společenské plesy, koncerty, různé workshopy apod.

Cílem projektu revitalizace sýpky je zpřístupnění objektu široké veřejnosti.

Zrekonstruovaná sýpka bude sloužit jako multifunkční společenský a umělecký objekt, který se přirozeně začlení do života města a bude sloužit jako místo, kde se mohou setkávat především obyvatelé Lázní Bělohradu, lázeňští hosté i návštěvníci města spolu s umělci a odborníky z různých oborů a oblastí.

SÝPKA BUDE NABÍZET TYTO VEŘEJNÉ SLUŽBY:

- *kulturní, společenské a vzdělávací akce* – sýpka vytvoří prostor a zázemí pro nejruznější veřejné kulturní, vzdělávací a společenské akce (koncerty, divadelní představení, umělecké a řemeslné workshopy),
- *výstavní činnost* – v objektu sýpky bude galerie se stálou expozicí zaměřenou na prezentaci kulturního bohatství východních Čech a historii lázeňství v regionu a v ČR a také informacemi o rekonstrukci sýpky a podílu fondů EHP (Evropský hospodářský prostor),
- *pořádání svatebních obřadů se zázemím v sýpce,*
- *spolkový život* – sýpka poskytne prostor pro setkávání lidí z různých oblastí veřejného a spolkového života obce a regionu,
- *pořádání tematických přednášek na aktuální společenská či umělecká témata,*
- *tematické expozice zaměřené na výtvarné a užité umění.*

Chtěli bychom tímto poděkovat za vstřícnou spolupráci města, které vybuduje parkoviště na přilehlém pozemku knihovny a požární zbrojnice. Dále plánujeme spolupráci při letních venkovních akcích, kde sýpka bude poskytovat zázemí nejen umělcům, ale také návštěvníkům akcí.

Předpokládaný termín dokončení revitalizace sýpky je květen r. 2024.

Z podkladů investora zpracoval Eduard Čeliš, foto: archiv

UŽ SE TĚŠÍM NA NOVÝ ŠPEJCHAR

Součástí zámeckého dvora byl špejchar, který se nachází v severozápadním rohu parku na křižovatce ulic Barákova a Štefánikova. Špejchar byl postaven až po všeobecném hladomoru, který postihl rakouské císařství včetně Bělohradska v letech 1771–72. Císařské nařízení z roku 1781 ukládalo sedlákům, aby v úrodných letech měli přebytek obilí kam uložit a v době nouze si je mohli vyzvednout. Vznikl špejchar neboli sýpka.

Na jaře letošního roku má být zahájena rozsáhlá revitalizace špejcharu. Bylo na čase, aby se tento chátrající místní objekt dočkal kvalitní moderní podoby. V přízemí vznikne kavárna s terasou do parku, v patře galerijní prostory a v nejvyšších podlažích hala pro plesy a koncerty.

Obdivuhodný je i termín dokončení revitalizace – květen 2024. Investorům i dodavatelům držím palce...

Jsem pevně přesvědčen, že novým špejcharem stoupne Bělohrad společensky, kulturně i pohostinsky.

Doufám, že se i podaří zachovat nad jižním portálem znak původních stavebníků, rodu Schaffgotschů.

Už teď se vidím, jak sedím v pěkné, poklidné a oddychové kavárně s jižní terasou a výhledem do kouzelného zámeckého parku. Káva či dvojka bílého můj neskutečný pocit jenom umocní.

Eduard Čeliš

Bělohradský stromeček

vítězem soutěže v Královéhradeckém kraji

V soutěži o nejlepší vánoční stromeček na Jičínsku jasně zvítězil ten z Lázní Bělohradu, který v anketě získal 5887 hlasů. Je vítězem v celém Královéhradeckém kraji. Na druhém místě je s 1768 hlasy strom ze Sobčic, na třetí pozici vánoční stromek z Jičína s 301 hlasy. Stromek vyfotil Václav Lejdar.

BĚLOHRADSKÁ „BETÓNKA“

Sledování loňského televizního přenosu Dny NATO z Mošnova mě přimělo k napsání tohoto dlouho odkládaného článku, který nás zavede nejen do historie minulých staletí, ale též do období 2. světové války a i současnosti.

Z Lázní Bělohradu směrem k Jičínu vede silnice druhé třídy č. 501, která Na Špici končí křižovatkou se silnicí první třídy. V průběhu věků po její ještě nepevněné vozovce v prachu či blátě protáhlo mnoho konvojů vojska, byť i nepřátelského, a proto po válkách s Napoleonem byla z nařízení císaře Františka I. tak jako jinde i tato z vojenského hlediska významná silnice zrekonstruována. S pracemi bylo započato roku 1817 v Miletíně, některé její úseky byly napřímeny a celá silnice z Miletína až ke zmíněné křižovatce byla opatřena tvrdým povrchem. Pak po dobu delší sta let nedošlo k žádné výrazné změně stavu silnice a bylo tomu tak až do 2. světové války.

CEMENTOBETONOVÝ JÍZDNÍ PÁS

Tehdy za německého protektorátu „Böhmen und Mähren“ došlo v roce 1940 k její opětovné, nákladné a z kvalitativního hlediska významné rekonstrukci. Týkalo se to jen jejího malého úseku začínajícího u železničního přejezdu v Bělhradě, tedy u vlakové nákladové plošiny patřící k domu č. p. 205 Hospodářského družstva a při slepé koleji z nádraží. Tím byla zajištěna železniční přeprava materiálu na stavbu. Opravovaný úsek končil po necelých dvou kilometrech u dvora Okrouhlého. Rekonstruováno bylo podloží silnice, pak vozovka a na závěr byly oba jízdní pruhy pokryty vrstvou kvalitního betonu, hádám tloušťky asi 20 cm. Jak jsem vyslechl v mládí a uchoval v paměti, tak k výrobě betonu bylo použito štěrkopísku kopaného v nedalekém lese Zhoří, který spolu se zámkem byl součástí bělohradského velkostatků Dietricha Merveldta. Ještě za mého dětství byly hrany široké výkopové jámy jasně viditelné, k jihu až dva metry vysoké a v nich vyhrabané nory jezevců. Ty mě zaujaly nejvíce. Dnes jámu

již nic nepřipomíná. Nakopáný štěrkopísek byl převezen ke Kotykovu mlýnu a tam propírán vodou z Heřmanky.

Po výstavbě byla tato část silnice všeobecně nazývána „betónka“. Ještě dnes lze změřit, že její jízdní pás byl asi 620 cm široký, a dle příčných prasklin patrných v obalované živичné směsi, kterou je dnes překryta, lze zjistit, že beton obou jízdních pruhů byl po ztvrdnutí přežezán spárami vzdálenými 750 cm od sebe. To k odstranění vlivu teplotního pnutí. Hodně jsem se po ní na kole najezdil a pamatuji, že povrch byl opatřen mělkými kanálky, hustě u sebe a napříč přes vozovku zhotovenými v ještě měkkém betonu, které tak zvyšovaly brzdny účinek projíždějících vozidel. Tudiž technologie výstavby vozovky tohoto úseku byla taková, jakou byly stavěny ranveje vojenských letišť.

V celém hradeckém kraji to pro silnici této třídy bylo něco naprosto výjimečného, žádná další silnice v celém kraji takto provedena nebyla. Rekonstrukce byla jistě naplánována, výstavba řízena okupační vojenskou správou a byla utajována, neboť ani na pozdějších okupačních veřejných mapách komunikací Hradeckého kraje nebyla zakreslena.

PROČ BYLA POSTAVENA

Nebylo to z lásky k Bělhradčákům, ale důvod byl zřejmě vojenský a sloužící k naplnění německé snahy Drang nach Osten. V tom roce anexe Polska byla již završena a byl již zpracován plán útoku na Sovětský svaz. Nutno si uvědomit, že „betónka“ byla postavena v kotlině ukryté mezi Chlumy a Hůrou, kde nehrozí častý, natož silný vítr, jen pár kilometrů jižně od hranic se Sudety patřícími tehdy již k „Říši“ (hranice probíhala mezi obcemi Bělou u Pecky a Stupnou), že na Krkonošské vyhlídce nad Bukovinou byla za války vojenská protiletecká pozorovatelná Luftwaffe a že právě zde v kotlině se nacházel naprosto přímý úsek silnice dostatečné délky 1 km s výškovým rozdí-

lem 8 m a s azimutem 85°, tudíž takřka přesně ve směru západ–východ. Tedy silniční úsek vhodný k vybudování nouzové ranveje pro přistávání a vzlet německých vojenských letadel v případě nezbytnosti, kdy letadlo nemohlo, ať již z jakýchkoliv příčin, použít vojenské letiště v Pardubicích. Z fotografie je patrné, že východní zakončení „ranveje“ na nejvyšším bodu připomíná zakončení přídě některých letadlových lodí.

Již v první den napadení Česka nacistickým Německem dne 15. března 1939 obsadila Luftwaffe pardubické letiště a přiletěla sem německá bojová letadla Messerschmitt Bf 109, která v září 1939 podnikala právě z Pardubic bojové lety proti Polsku. Ještě toho roku bylo letiště využíváno též k výcviku pilotů Luftwaffe a pak přerušovaně po několik let až do r. 1944. I tato výcviková letadla mohla tak bělohradskou nouzovou ranvej případně využít. Úkolem posledních leteckých jednotek umístěných v létě 1944 v Pardubicích byl nejen výcvik bitevních letců před nasazením na frontu, ale z jejich instruktorů a nejzkušenějších žáků bylo sestaveno tzv. Einsatzkommando, které mělo zasahovat do obranných bojů nad protektorátem. Jeho výzbroj tvořily stíhací letouny Focke-Wulf Fw-190. Na pardubickém letišti působily od února 1944 a piloti dokonce dne 24. srpna 1944 „ochutnali svoji medicínu“ – bombardování jejich letiště letadly USA. Jednotky byly rozpuštěny až v dubnu 1945.

„HITLEROVA“ BETÓNKA NA MORAVĚ

Na internetu (pod heslem Hitlerova silnice) lze nalézt zmínku o obdobné „betónce“ na silnici první třídy č. 54, která podle hodnocení místních je raritou postavenou též v r. 1940. Začíná u železničního přejezdu (jak jinak?) ve Veselí nad Moravou a pokračuje směrem k Blatnici pod Sv. Antonínkem. Pokud moje ničím nepotvrzená hypotéza je správná, tak i pro tuto silnici platí, že byla i ona v jednom úseku „německou ranvejí“ skoro 2 km dlouhou a s azimutem 116°.

VYUŽITÍ NAŠÍ BETÓNKY PO VÁLCE A DNES

Betónka po válce nesloužila jen silniční dopravě, ale v padesátých letech za trvání jednotného zemědělského družstva sloužila každoročně o žních k dosušení sklizeného obilí. To bylo přivezeno z blízkého dvora Okrouhlíku a právě jen na její severní jízdní pruh, který byl výjezdu ze dvora přilehlý, bylo vlhké obilí rozprostřeno do několika ploch dostatečně od sebe vzdálených, aby se oproti sobě jedoucí vozidla mohla s využitím mezer vyhnout.

Dnes již slouží jen dopravě s výjimkou několika málo motocyklistů na silných strojích, kteří na rovině zkouší rychlost bez ohledu na předpisy. Nutno dodat, že jsme ani my již staří nebyli jiní, jen s tím rozdílem, že jsme tak výkonné stroje k dispozici neměli.

OPRAVENA JEN POLOVINA

Vozovka betónky byla za mého života opravována mnohokrát. Opravoval se jen její povrch, a to proto, že z důvodů kvalitního betonu se na ní nevyjížděly a ani v současnosti se nevyjíždějí koleje. A tak opravy dlouhý čas spočívaly více méně jen v zalití dilatačních spár asfaltem. Tento způsob oprav však komfort jízdy zhoršil, neboť nadskakování vozidel přes příčné spáry bylo skutečně rušivé. Nakonec ještě

Messerschmitt Bf 109

v době minulé byl celý její povrch překryt balenou drtí. Jízdní komfort se zlepšil, ale nástup těžké kamionové přepravy a neustálé otřásání nevydržely ani betonové desky a některé se rozlámaly.

V posledních letech bylo přistoupeno ke skutečně nákladné a důkladné opravě, a to celé silnice z Miletína až Na Špici, a povrch vozovky byl opatřen kvalitním asfaltovým kobercem. Každoročně jsou povrchové praskliny zalévány asfaltovou směsí a poškozené krajnice zpevňovány. Tak lze po bezvadné silnici projet několik desítek kilometrů z Jičína až do Dvora Králové, a dokonce ještě dále na obě strany.

Ale – až na výjimku! Tu tvoří malý, jen kilometrový kousek betónky – ta „německá ranvej“. Jen ta doposud opravena nebyla. Naopak náročnější opravou již před pár lety prošla její druhá polovina, u níž byly odstraněny rozlámané betonové desky, železobetonem zpevněny koruny obou mostů u Kotykova mlýna a nad nimi rozšířena vozovka. Proč asi? Že by plány Luftwaffe nezapadly do zapomnění? Uvádí se, že pro letadla JAS-39 Gripen, která máme a dlouho ještě budeme mít ve výzbroji letectva, stačí k přistání rovná plocha o délce 800 metrů a šířce 14 metrů. Ale dost spekulací. Počkejme si do doby, kdy konečně dojde k opravě i této části, a hlavně na její výsledek.

MOJE NEJSTARŠÍ VZPOMÍNKA

Vůbec první uchovanou vzpomínku ze svého raného dětství mám spojenou právě se zasněženou betónkou. Pamatuji se, že v zimě, patrně na přelomu let 1946–47 mě po ní matka přepravovala na sáňkách ze Svatojanského Újezda, kde bydleli prarodiče do, Bělohradu a přímo u Kotykova mlýna a hned před mostem ji v podvečer zastavili a „bavili“ dva četníci. Ani jsem nedutal a pozoroval jsem je z „fusaku“ proti již setmělé obloze. V paměti mně utkvěly jen dvě vysoké, tmavé siluety bez tváře, v dlouhých kabátech a brigádýrkách. Matně se pamatuji jen na to, že nějaké potraviny byly u mě v nohách ve „fusaku“. O šest let starší sestra se na tuto příhodu pamatuje lépe, aniž by u ní byla přítomna, neboť matka o tom doma mluvila. Četníci se ptali, kde byla a proč, a matka odpověděla, že u svých rodičů a že veze nějaké potraviny nakoupené v jejich obchodě na lístky. Pak nás bez dalšího propustili.

No a to je vše, co o naší betónce vím a o co se s vámi, čtenáři, chci podělit.

Josef J. L. Špür, foto: autor, letadel – internet

JAS-39 Gripen

Bělhradský pivovar před definitivním zbouráním

HISTORICKÉ PIVOVARY V OKOLÍ BĚLOHRADU

aneb: „Kde se pivo vaří, tam se dobře daří...“

V DOBÁCH MINULÝCH VZNIKLO MNOHO SLADOVNICKÝCH A PIVOVARNICKÝCH PROVOZŮ. ZAJÍMAVÉ JE, ŽE I V NAŠEM NEJBLIŽŠÍM OKOLÍ BYLA ŘADA TAKOVÝCH ZAŘÍZENÍ. PODÍVEJME SE NA NĚ V MALÉM SERIÁLU. ZAČNEME DOMA NOVOU VSÍ, POZDĚJI BĚLOHRADEM, PŘES PECKU A CHOTEČ K MLÁZOVICÍM A DŘEVĚNICI. PAK JSOU TU HOŘICE, MILETÍN, LUKAVEC A NOVÁ PAKA.

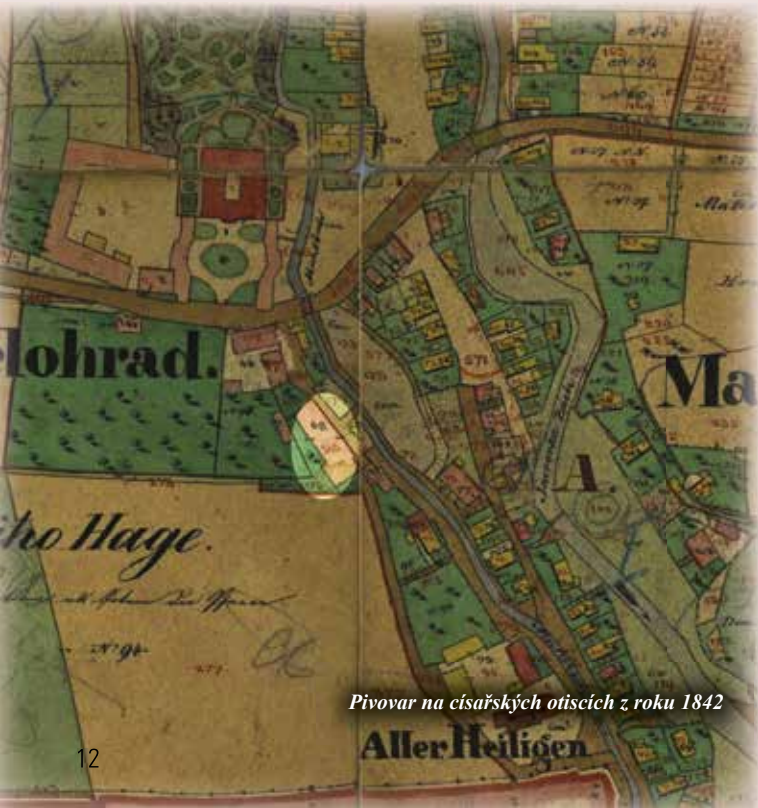
Nejprve trochu historie výroby piva

Pivo je slabě alkoholický nápoj, vyrobený kvašením obilného rmutu. Cukr nutný pro kvašení je získáván většinou sladováním ječmene či jako v Německu pšenice. Podle současných objevů patří pivo vedle vína k nejdéle vyráběným nápojům. Původní výzkumy ukazující na počátky vaření piva ve starověkém Egyptě byly po rozluštění klínového písma překonány a prapůvod tohoto nápoje se přesunul do oblasti Mezopotámie do předsumerského období. Zdejší populace pěstující ve 4. tisíciletí před naším letopočtem v úrodné oblasti kolem řek Eufratu a Tigridu obilniny z nich dokázala vyrábět kvašený nápoj – pivo.

Rozžvýkaná zrna v tekutém stavu zkvasila na první obilnou kvašeninu – pivo –, a pokud uschla, byl to první chléb. Tomu nasvědčují např. starogermánské legendy, které říkají, že první pivo zkvasil Odin svými slinami, a také zvyky primitivních národů, které dodnes starým lidem předžvýkávají potravu a vyrábí také alkoholické nápoje z kvašením rozžvýkaných zrn. Tímto způsobem vyráběli své kukuřičné pivo i ve velkých amerických civilizacích Inkové, Mayové a Aztékové.

Historie ukazuje, že vedle chleba patřilo pivo k prvním vyráběným potravinám. Důležitým zdravotním aspektem bylo i převaření vody při výrobě, neboť k pití byla běžně používána povrchová voda skýtající řadu hygienických rizik.

Do našich oblastí přišlo pivo zřejmě dlouhou cestou z Mezopotámie přes Egypt a Řecko skrz římskou říši do oblastí obývaných Kelty, Germány a asi od 4. století Slovy. První zmínky o výrobě tohoto nápoje u nás pocházejí asi z desátého století. Nejstarší klášterní pivovar na českém území byl pravděpodobně založen roku 970 konventem benediktinek u sv. Jiří na Pražském hradě. Následně u nás došlo k rozvoji pivovarnictví a pití piva se stalo nedílnou součástí tehdejšího světa se všemi klady i zápory. Neslo peníze a výsady. Panovník si pro zajištění loajality nově založených měst vyhradil právo udílení nového privilegia, privilegia práva vaření piva, tzv. právo várečné. Rozvoj sladovnického řemesla pokračoval do dnešních dob. I u nás vznikla v minulosti řada varen, většinou v jednotlivých panstvích. Než se podíváme, kde tomu tak bylo, podívejme se, o co jde.

Pivovar na císařských otiscích z roku 1842

Pivovarské sklepy. Dnes zde stojí školní budova

Tudy vedla původní cesta do Hořic

Vaření piva

Suroviny: obilný slad, upravený chmel a pitná voda.

Prvotní surovinou je slad, který vzniká ve sladovně naklíčením obilných zrn a jejich šetrným usušením za určité teploty v závislosti na druhu sladu. Obilniny dodávají škrob čili cukry, které se později přeměňují na alkohol a oxid uhličitý. Základní obilninou je ječmen, méně se používá pšenice, kukuřice nebo rýže.

Chmel je popínavá rostlina, která se používá ke konzervaci piva a k přidání mléčného tónu. Pro vaření piva se používají neoplodněné samičí šišky, které lze přidávat v různých formách (chmelový extrakt či chmelové granule).

Abychom se nedostali do přílišných detailů, shrme postup výroby piva do základních pojmů: Máčení a klíčení ječmene s následným sušením vzniklého sladu. Dále šrotování, vystírání, rmutování, scezování, chmelovar, další zchlazování, kvašení, dozrávání, filtrace a nakonec stáčení. Podle druhu kvašení máme horně a spodně kvašená piva. U nás se dnes vaří spodně kvašené pivo plzeňského typu. Výčepní piva leží v chladném sklepě 20 a ležáky 60 dnů.

Při výrobě je důležité chlazení, ke kterému se v minulosti používal led, a tudíž musel být pivovar nějak spojen s vodní plochou, ze které se led v zimě těžil a vozil do sklepů. Na mnoha místech se pěstoval i chmel, o čemž dodnes svědčí i místní názvy „Na Chmelnici, Chmelnice“ a podobně.

Pivovar v Nové Vsi, pozdějším Bělohradě

Nacházel se jižně od zámku mezi budovou současné školy a domem č. p. 97 v Masarykově ulici, v r. 1805 označen č. p. 96.

Starý pivovar

Součástí majetku bělohradského panství byl již odpradávný pivovar, který existoval zřejmě od středověku, ale první zmínka o něm je až v dokumentu ze dne 13. 6. 1623, kdy vlastníkem dolní části Nové Vsi spolu s tvrzí Bělehradem byl vladyka Petr Škopek z Bílých Otradovic. Touto listinou přijal svůj dosavadní majetek již jen jako léno, a to v důsledku trestu obdrženého při bělohorské konfiskaci.

Již tehdy byl pivovar postaven jižně a blízko tvrze a vedla k němu přístupová, vozová cesta začínající u tvrze odbočením ze silnice Jičín–

Miletín. Tato cesta k pivovaru pokračovala dále prostorem za školou ke hřbitovu. Míjela rovnoběžně západní zeď hřbitova a směřovala na jih do dolnoveských polí a přes Hrádek na Šárovcovu Lhotu. Nutno podotknout, že hřbitov tehdy končil márnici a ohrazením. Nová část hřbitova začínající za márnici směrem k západu ještě dlouho neexistovala.

Pivovar vařil pivo pro vrchnost na tvrzi, pro faráře na faře i poddané a pivem byly zásobovány panské krčmy ve vsích po celém panství.

Tehdy se vařilo pivo již jen ze sladu ječného a bylo chmelené. Bylo hustší, sladší a kalnější, obsahovalo množství bílkovin, a tak bylo spíše součástí stravy. Proto bylo právem považováno za „tekutý chléb“. Vařily se z něho polévky a jiné pokrmy, několik žejdlíků piva dokázalo nahradit i večeři. I náš reformátor církve a rektor Karlovy univerzity M. Jan Hus soudil, že „Není lepší silnice než z kuchyně do pivnice“, a za pravdu mu dal i učitel národů J. A. Komenský, který pivo doporučoval i pro děti takto: „Poodrosteme-li od mléka, zůstávati sluší se při věcech podobných, mírně temperovaných – při chlebu, máslu, kaši nějaké, vodě a pivu. Tím porosteme jak byliny při tekutých vodách.“ Doporučení obou zmíněných osobností se řádně drželi i první učitelé bělohradské školy stojící v blízkém sousedství pivovaru. **Viz BL škola.**

Jako první ze sládků novoveského pivovaru byl historií zaznamenán až **Tobiáš Slivka**, který zde působil ke konci třicetileté války a v letech po ní a bydlel v domku v D. N. Vsi (později Bělohrad č. p. 126). Po něm následoval jeho syn Jan.

Pro chmelení piva byl důležitý chmel pěstovaný na panské chmelnici nacházející se tehdy někde mezi Dolením dvorem a Hrádkem, známe i jméno jednoho z jeho pěstitelů. Byl to **Václav Tkadlec, přezdívaný „chmelař“**, bydlel v Brtvi.

Za starodávna se led pro pivovar (nutný k chlazení mladiny a do sklepů) vysekával na rybníku **Sklepníku**, který byl však vysušen a zbyla po něm jen hráz, po které dnes vede cestička do Bažantnice vedle fotbalového hřiště a tenisových kurtů, a rozléval se od ní k severu až zhruba tam, kde dnes je minigolf patřící k lázním. A protože sloužil k zaledování pivovarských sklepů – získal i své pojmenování Sklepník. Po jeho vysušení se již „ledovalo“ na rybníku Pardoubku. **Viz BL – bělohradské rybníky.**

Původní starobylý a dřevěný pivovar, který se svými sklepy stál na místě současného domku č. p. 96, přetrval až do poloviny 19. století, kdy byl nahrazen nově postaveným pivovarem. Do dnešních dnů se zachoval již jen zděný domek č. p. 96, který byl kdysi postaven na zbytcích původního, starobylého bělohradského pivovaru a sloužil pro ubytování sládků a jeho rodiny a v místnosti zvané „šalanda“ i pro ubytování pivovarského personálu.

Nový pivovar

V novém, již zděném pivovaru se pivo vařilo novou technologií na „spodní kvasnice“. Byl v provozu jen krátce, do r. 1880, kdy se v něm pivo vařit přestalo. Jeho zařízení bylo rozprodáno a neudržované provozní budovy časem chátraly a měnily se v trosky a i ty byly rozebrány coby stavební materiál. Co zbylo z nového pivovaru, to bylo zbořeno v letech 1958–59 a dnes jen část „ležáckého sklepa“ nacházející se v havarijním stavu pod kopečkem porostlým stromovým náletem za domem č. p. 97 je mementem na nového pivovaru bělohradského.

Pokračování příště

Ladislav Stuchlík, bělohradský pivovar J. J. L. Špür;

foto: autor, archiv, podklady: wikipedie, autor

Pozůstatky pivovarských sklepů – dnešní stav

PROFESE A ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU

Hostinští, servírky, číšníci

Protože nejstarší hospody světa začaly psát svou historii někdy před tisíci lety, toto povolání má kořeny právě v době vzniku prvních hostinců a putyk. V každé hospodě, restauraci i v hotelu zabezpečuje chod skupina pracovníků, jejichž složení je úměrné velikosti celého zařízení. Početný personál může obsluhovat luxusní hotel i lacinou rozlehlou krčmu. Avšak v každém týmu jsou základem servírky, číšníci a jejich vedoucí-hostinští. Hostince byly od nepaměti členěny do kategorií od nejpokleslejších putyk pro nejnižší sociální skupiny až po hostince se stoly vyhrazenými pro místní smetánku. Všude se však odehrával bohatý společenský život a obsluhující personál byl vždy svědkem mnoha historek a osudů občanů, kteří se zde scházeli. Často se pak setkáváme s výrokem „Kdyby mohly hospodské stoly vyprávět...“. O tomto povolání také koluje plno vtípů a historek, vzniklo mnoho scének a skečů, a v neposlední řadě vytvořilo i ústřední motiv pro vznik řady filmů. A dnes již kultovní komedie Vrchní, prchni, kde v roli falešného vrchního Vrány exceluje Josef Abrhám, se těšila takové oblibě zřejmě i proto, že při návštěvě „našich“ lokálů, barů, hospůdek či bufetů přicházíme s touto profesí do přímého kontaktu všichni.

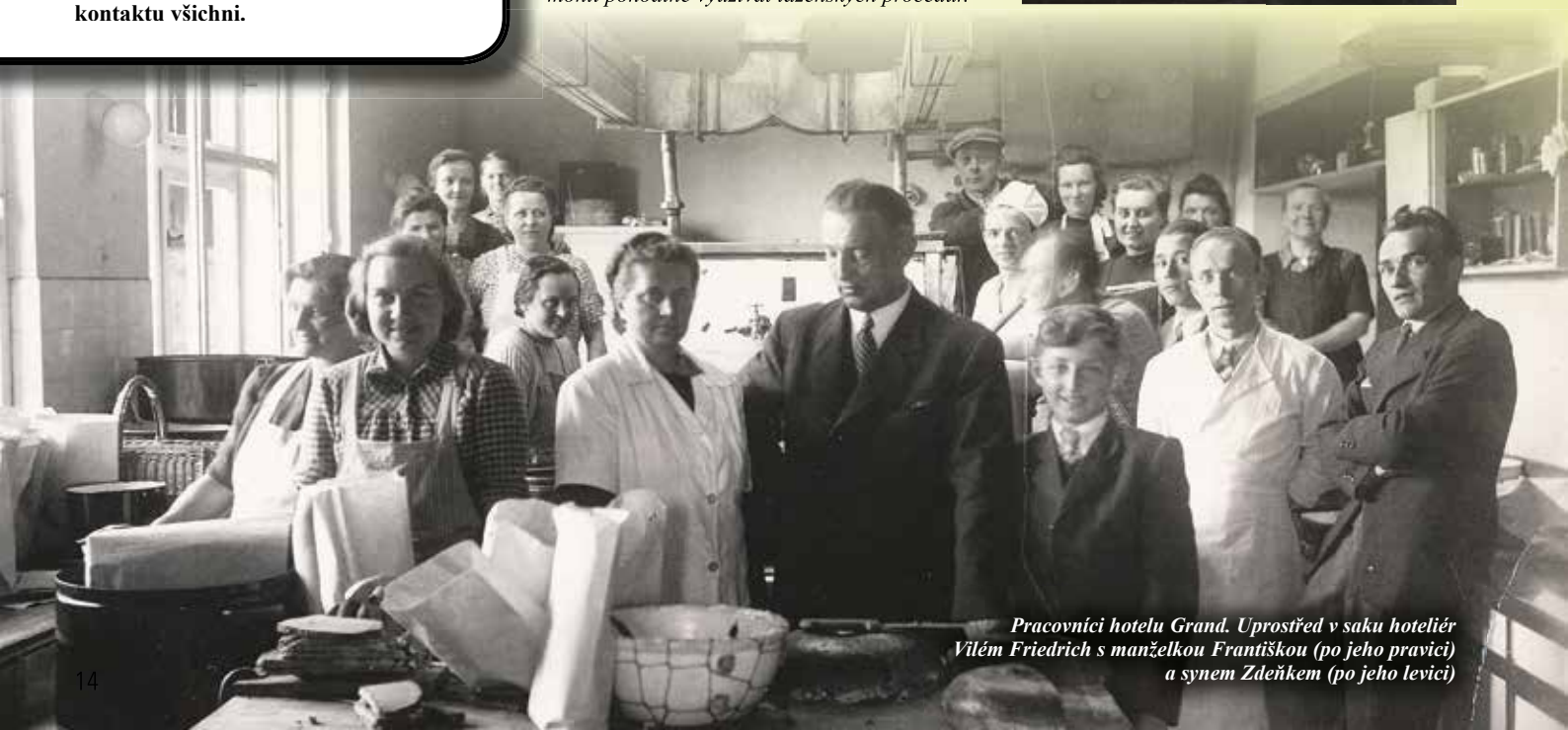
Pracovníků zajišťujících chod bělohorských hotelů, hospod, vináren a barů byla dlouhá řada. Jenom jejich vyjmenování by zaplnilo minimálně tuto dvoustránku. A dát prostor k představení tohoto povolání je možné jen zlomku z nich. Proto nahlédneme na obor očima tří oslovených občanů.

Celý svůj profesní život strávil v pohostinství a zařadil se mezi uznávané bělohorské odborníky tohoto oboru. Kdo? Pan **Vilém Friedrich**. Na svého tatů zavzpomínal jeho druhorozený syn Zdeněk Friedrich, který v letošním březnu oslaví již deváté kulatiny:

„Táta jako mladík hodně cestoval a nějaký čas působil i ve Vídni, odkud se vrátil zpět do vlasti vyzbrojen prvními zkušenostmi z restauračního prostředí a brilantní němčinou. Tuzemské tažení oborem zahájil v pražském grandhotelu Šroubek. Odtud odešel číšnit do bydžovského hotelu Schröll, kde se seznámil s maminkou, která zde vařila. Spolu pak odešli pracovat do hotelu Grand v Hradci Králové. V roce 1936 tátovi navrhlo vedení hradeckého pivovaru obsazení místa hoteliéra v jejich hotelu Hradec v Peci pod Sněžkou, kde působili až do mobilizace v roce 1938. Ve stejném roce využívají nabídky odejít do nedávno otevřeného hotelu Grand v Lázních Bělohradě. Bydleli jsme střídavě ve vile Karluška a nahoře v Grandu. Táta zde zastával pozici hoteliéra a máma měla pod palcem zásobování a vedení kuchyně. Kromě kuchařů, číšníků a hotelového personálu zaměstnávali i vlastního cukráře. No, a protože zde bylo 50 pokojů, měly se co ohánět i pokojské. Hotel byl chodbou propojen s lázněmi, proto hosté, kteří zde trávili dovolenou, mohli pohodlně využívat lázeňských procedur.“

Vilém Friedrich

Pracovníci hotelu Grand. Uprostřed v saku hoteliér Vilém Friedrich s manželkou Františkou (po jeho pravici) a synem Zdeňkem (po jeho levici)

V roce 1942 však hotelové pokoje obsadila německá armáda pro mladé vojenské adepty z německého Porúří. Protože celý hotel využívali Němci, pro veřejnost zbyla v provozu jen tzv. lidovka, kde táta točil pivo a pingloval. Podávaly se zde pouze nápoje a tátův kamarád Plášil sem docházel hrát se štamgasty šachy. Chod hospůdky v sousedství specifických hotelových hostů výrazně také usnadňovala tátova perfektní němčina. Kuriózní docela bylo, že táta v baru plném Němců nahoře v pokojíku poslouchal Londýn a měl ukrytou mapu, na které si špendlíky zaznamenával postup osvobozených vojsk na frontě. Jednoho dne na jaře před koncem války kluci německý zmizeli. Prostě najednou byli pryč. Po válce pak celý Grand musel být vydezinfikován a v létě 45 začala první poválečná lázeňská sezóna. Rychle se utvořila nová klientela a hotel vítal spokojené hosty. Vše ukončil rok 48. Rodiče našli zaměstnání ve vývařovně U Dědků, kde se tenkrát vařily obědy pro městské zaměstnance. Potom na nějakou dobu šel táta do Jičina, odkud jezdil po okolí otevírat nové bufety, a chvíli byl i v nádražní restauraci v Hradci Králové. Poslední roky před důchodem prožil v Bohumilce.

V domě Makovcových provozoval restauraci RaJ a byly tam s ním ještě mamka s tetou z Bydžova, které vařily v kuchyni, a vypomáhat mu občas chodil Bohouš Řehák z protějšího domu. Vařily se jen obědy a v ostatní době fungovala hospoda jako pivnice a kavárna. Vedle malého výčepu ve formance pravidelně obsazovali pár stolů bez ubrusy chlapi v montérkách a u stolů s ubrusy se scházeli hosté u odpolední kávy. Pravidelně docházeli pánové mlynář Koutyk, lékárník Černochoch, sokolové Kozák a Divišek, kteří se znali s tátou i z pěveckého spolku Malát, a svou odpolední siestu si zde každodenně dopřával i starosta Josef Pech. Na jeho perfektně upravenou bradku, černý klobouk a důstojnou chůzi s hůlkou se nedá zapomenout. Tenkrát do Bělohradu na letní byt jezdilo plno známých lidí a s oblíbenou chůzí obědvat právě do Bohumilky. Často zde stoloval i herec Kreuzmann s rodinou. Velkou poklonou tenkrát bylo, když jednou po obědě pan Kreuzmann vstal od stolu a šel do kuchyně poděkovat mamě za výbornou koprovkou.

O tátovi bylo všeobecně známo, že byl na personál přísný a vystupoval jako striktní pedant. Když se mu dostal do rukou talíř s potřísněným okrajem od jídla, okamžitě ho vrátil zpět do kuchyně. Větu „To by sis za Friedricha nikdy nedovolil“ používali vedoucí hospod ještě po letech, když vytykali personálu nějakou chybu.

Šikovných servírek a číšníků, kteří nabíhali nesčetné množství kilometrů po bělohradských lokálech, je mnoho. Na svůj čas strávený mezi stoly zavzpomínala paní **Hana Klůzová**.

„Já jsem vyučená prodavačka a s hospodským placem jsem poprvé přišla do kontaktu v Bažantnici. To takhle jednou bylo po zavírání dveří, stoly nebyly pod množstvím sklenic ani viděcí a tehdejší hostinský Evžen Bohun si jen povzdychl: „Kdo to tady uklidí.“ Já jsem se mu nabídnula, zda bych si to nemohla zkusit. On mě chvíli pozoroval, a když jsem všechno uklidila, řekl: „Hele, tebe to asi docela baví, nechtěla bys to dělat?“

Hana Klůzová

První nabídku na servírku jsem dostala v roce 1985 z vinárny v ČSAD a v roce 90 mě Honza Beneš s Jardou Kittlerem přetáhli do restaurace Pardoubek, kde naši směně šéfoval Jiří Macháček. Ta práce mě ohromně bavila a na směnu jsem se vždycky těšila. V roce 92 jsme však začínali s prodejnou oděvu a já se vrátila k prodávání. Tenkrát otevíral Bohumilku Miloš Dvořák a za mnou přišel Honza Strnad, jestli bych mohla chodit vypomáhat tam. V té době mě zlanaril k sobě i Franta Čerovský do nové vinárny Neptun. Tehdy mě říkal, že v krámě jsem jen přes den a večer mám stejné volno. Tak abych nevyšla ze cviku, chodila jsem i do vinárny. V roce 94 pak otevíral restauraci u Sehnalů Luba Kirsch a mně řekl: „Bez tebe do toho nejdu.“ Nastoupila jsem tedy u něho. Byli jsme tam ještě s jeho manželkou Marcelou. Zase jsem byla na place a ve svém živlu. Jenže druhý den od rána jsem si vždy ještě zpeřítřila prodáváním v obchodě.

V takhle malé hospodě je všechno založené jen na vzájemné důvěře. Luba ráno položil kasírku na stůl, řekl dobré jitro a běž. Já jsem pak v deset večer dala kasírku opět na stůl a šla jsem domů. Ve větších hospodách se pak mezi směnami dělají předávací inventury, ale vzájemná důvěra musí panovat i tam. Na Pardoubku jsme byli tři na směně. Dva si rozdělili stoly v restauraci a ve formance, třetí pak točil pivo a obsluhoval výčep. Tam jsme otevírali v devět dopoledne a ve všedních dnech bylo otevřeno do deseti večer. Ale v pátek a v sobotu jsme zavírali i ve tři ráno. A druhý den opět znovu. Směnové party si střídaly krátký a dlouhý týden. Jedna měla po út/pá/so/ne a druhá jen st/čt.

V té době se hospody těšily opravdu bohaté návštěvnosti. Ve všedních dnech docházeli převážně pravidelní štamgasti a o víkendy kdo neměl na Pardoubku rezervaci, tak si snad ani nesesdl. Pocit lidové hospody umocňovaly umakartové stoly a keramické tácky. To, že se Pardoubku říkalo „vagón“, bylo trefné. Vždyť když se tolik lidí naskládalo do podlouhlých místností, pro dokonalou iluzi vagónu chyběly snad jen horní police na zavazadla.

Tak jako v každém povolání i zde dochází po čase k tzv. profesní deformaci. U stálých zákazníků jsem měla v hlavě, co jim chutná, kde sedávají a co si pravidelně dávají. Při setkání s nimi se mně nevybavilo jen jejich jméno, ale i např. gulášovka, čočková polévka nebo sekaná se zelím.

To jednou mě parádně štamgasti nachytali. Totiž jedna z prvních zásad, které musí servírka při nástupu na směnu dodržet, je prostudovat si jídelák. To jsem v tom fofru, oproti našim stálým hostům, neudělala. A když si známé tváře, tak jako vždy, objednály plíčky, přišlo mně to normální. Nahlásím tedy do kuchyně třikrát plíčky a za chvíli slyším zpětnou reakci: „Hanóó.“ Odpovídám: „Co jsem provedla?“ Kuchař mně sdělil, že dnes plíčky nejsou a ať běžím k tomu stolu a zjistím, co si opravdu přeji. Už když jsem se k těm šprýmařům blížila, přesně věděli, která bije. Chvilku si mě ještě vychutnávali s tím, že přeje na plíčky mají chuť, ale nakonec přijali mou omluvu a po slovech „Hoši, plíčky nejsou, musíte si holt vybrat něco jiného“ jsem si odnášela novou objednávku.

Abychom obsloužili co možná nejvíce hostů najednou, nosili jsme piva vyrovnaná na táce. Servírka nebo číšník si to sami na ten tác narovnal a zase přesně věděli, odkud mají začít ty sklenice odebírat. Proto jsme vždy už dopředu křičeli: „Nebrat!“ Hrozilo totiž nebezpečí, že některý ze žízniců nepočká, až na něho přijde řada, a usmyslí si, že donášku piva urychlí a vezme si škopek z toho tácu sám. V tu chvíli by číšníkovi tu vyváženost rozhodil natolik, že pivo se klidně mohlo válet na zemi.

Obzvlášť když hospoda tzv. praskala ve švech, byla jsem kolikrát na konci směny pěkně unavená. Vše ale vykompenzoval ten pravidelný kontakt s lidmi. Vždy jsem ráda ostatní obsluhovala a tady v obchodě vlastně sloužím lidem dodnes.

V současnosti v našem městě je největším zařízením čtyřhvězdičkový hotel Tree of Life v lázeňském areálu. Dále na Horní Nové Vsi provozuje restauraci Pod Hůrou pan Jiří Rejl, v centru města dlouhodobě drží na vysoké úrovni restauraci Na Mostě personál v čele s panem Jaroslavem Lorencem, lázně znovu otevírají Bohumilku v Lázeňské ulici, na náměstí je možné zavítat do Hotelu U Kapra paní Petry Kaprasové, v poslední době se těší velké oblibě hospůdka U Nádraží paní Renaty Šubrové, stále více hostů míří do klubové hospůdky Mičuda ve fotbalovém areálu, kterou provozuje pan Pavel Janák, a v Bažantnici je ještě v letních měsících nabízeno občerstvení v klubovně tenisového oddílu.

...pokračování na straně 16

Nově otevřená zahrádka U Sehnalů za L. Kirsche

Milan Honců s manželkou Zuzanou

V Restauraci U Sehnalů pak navázal na bohatou tradici pan **Milan Honců**. A jak tuto profesi vidí on?

„V oboru jsem začínal cca před 25 lety v Jilemnici, kde jsem provozoval 10 let vinárnu a do Lázní Bělohradu jsem se dostal na základě nabídky pivovaru. Tenkrát mě oslovili, zda bych měl zájem převzít vedení této restaurace. Po delším zvažování jsem na nabídku kývl a nyní jsem zde již 13 let. Už od dob 1. republiky je to zde známé jako zájezdní hostinec. Tak je tomu převážně i dnes. Proto k nám za jídlem často zavítají projížďející hosté a náhodní turisté. Stálými strážníky však jsou spokojení hosté, kteří se sem za obědem sjíždějí z okolí pravidelně. Chod restaurace zajišťujeme s manželkou Zuzanou a osmi zaměstnanci. Jedná se o profesi dost náročnou na čas. Máme otevřeno šest dní v týdnu od jedenácti hodin jenom na obědy a od čtvrtka do soboty i se zavíračkou večer. V létě je pak k dispozici ještě venkovní posezení na zahrádce. Otevírací doba je však už jen čas, kdy prodáváme finální výrobky, které jsme předtím museli připravit.

Posun v čase nejvíce vidíme v kuchyni, kde práci usnadňuje moderní technologie, kam ale pronikají i nové trendy ve stravování. U nápojů si však myslím, že pestrost nabídky se v podstatě moc nemění. Vždyť tzv. frčí nějaké nápoje, ale ty brzo vystřídají jiné, které potká obdobný osud. Vždyť vzpomeňme jen, co vypil Švejk, kontušovku, hruškovici, meruňkovici a rum nabízíme dodnes. U vybavení restaurací je nabídka od dodavatelů opravdu pestrá, jediným kritériem jsou peníze, nenapadá mě, co by nebylo možné do restaurace objednat. Velkým přínosem byl vstup pokladních systémů do pohostinství. Co si host u číšníka objedná, okamžitě vidí na obrazovce obsluha baru i kuchyně.

Doba, kdy plnily hospody početné skupiny štamgastů scházejících se v hospodě u piva prodiskutovat sportovní zápas, politickou situaci, nebo jen prožitý den, už je asi nenávratně pryč. Nastupující generace už tráví volný čas jinak a navíc se vším zamával hodně covid. Přesto vidím budoucnost restaurací a hospod optimisticky. Myslím, že stále budou lidé vyhledávat místa, kde by se v příjemném prostředí chutně najedli.“

Jaroslav Voves, foto: archiv

Nový léčebně-rehabilitační pavilón lázní

Projekt nového léčebně-rehabilitačního pavilónu ve městě Lázně Bělohrad se začal připravovat již dlouho před epidemií covidu-19. Vzhledem k narůstajícím požadavkům na rehabilitaci pacientů se závažným onemocněním a vyšším stupněm tělesného postižení se vedení společnosti rozhodlo pracovat na projektu nových lůžek následné rehabilitační péče.

Prvním krokem byla v roce 2020 reprofilizace stávajících lázeňských lůžek v hotelu Grand. Po rekonstrukci prostor bývalého domova Vitalita a po úpravě ostatních pokojů vzniklo v hotelu Grand 57 nově vybavených lůžek Rehabilitačního ústavu Lázně Bělohrad.

Bylo zřejmé, že stávající lázeňsko-rehabilitační zařízení má vyhovující funkční provozy, erudovaný personál, sofistikované vybavení, a byl zde tedy potenciál pro vznik nového specializovaného pracoviště následné rehabilitační péče. Pracoviště rehabilitačního ústavu na hotelu Grand již dva roky přijímá komplikované pacienty. Cílovou skupinou rehabilitačního ústavu jsou pacienti s degenerativním neurologickým onemocněním (Parkinsonova choroba, roztroušená skleróza), pacienti po cévních mozkových příhodách s poruchami hybnosti, řeči a polykání, pacienti po traumatech a operacích pohybového aparátu a páteře.

Nová budova, které pracovně říkáme lázeňsko-rehabilitační pavilón, se začala budovat v červnu 2022 a její uvedení do provozu předpokládáme hned na začátku roku 2024. Nový pavilón je dvoupatrový a v každém patře je umístěno 30 rehabilitačních lůžek ve dvoulůžkových pokojích. Na každém patře tak vznikne jedno oddělení s 15 dvoulůžkovými pokoji, jídelnou, sesternou a komplementem pro zdravotnický personál.

Pokoje jsou umístěny v podélném segmentu, na který kolmo nasedá segment terapeutický. V terapeutické části jsou umístěny kabiny pro fyzioterapeuty, velký prostor pro ergoterapii vybavený řadou moderních pomůcek pro nácvik pohybu a jemné motoriky, je zde prostor pro logopeda, psychologa a další. V tomto segmentu jsme vytvořili i důstojný prostor pro elektroterapii, robotickou rehabilitaci a prostory pro skupinová cvičení. V přízemí objektu je i menší vodoléčba.

Objekt bude v podélné ose propojen krytým koridorem s rehabilitační částí slatinných lázní. Koridor povede nad technickým dvorem a umožní pacientům rehabilitačního ústavu využívat provozy lázní, jako je bazén apod.

Vstup do nového pavilónu je projektován od silnice na Brtev. V přízemí budovy je prostorná vstupní hala, v podzemí jsou umístěna parkovací stání, je zde prostor pro zásobování, manipulaci s prádlem, stravou a pro manipulaci s odpady.

Plocha před budovou je volně přístupná a v zadní části pozemku je projektována zahrada, kterou budou využívat pacienti rehabilitačního ústavu.

Pro zajištění provozu léčebně-rehabilitačního pavilónu bude potřeba obsadit více než 40 nově vzniklých pracovních míst. Budeme opravdu rádi, pokud projevíte zájem zde spolu s námi pracovat.

MUDr. Jitka Ferbrová

lékařský ředitel společnosti Lázně Bělohrad, a. s.,
vizualizace LT Projekt s. r. o., foto: Ladislav Stuchlík

REHABILITAČNÍ ÚSTAV
BĚLOHRAD

Objevte pracovní příležitosti

- ZDRAVOTNICKÝ PERSONÁL
- PROVOZNÍ PERSONÁL

www.rubelohrad.cz/kariera | kariera@rubelohrad.cz | 720 967 572

BĚLOHRADSKÉ

reflexe

Eduarda Čeliše

HUDBA POMÁHÁ Z VIRÓZY

Jak už to chodí, respirační choroba, taková zvláštní chřipka, si najde kdekoho. Mezi Vánocemi a Silvestrem si našla i mě. Když jsem se z kašle a rýmy dostával, sledoval jsem mezi pitím čaje, horkého mléka s medem, polykáním paraleny a rozpouštěním ácéččka televizi. Nejvíc mě chytily hudební pořady mých skupin, které „ty dnešní mladý“ vůbec neberou. Legendární country man Kenny Rogers, Bee Gees – bratři Gibbovi, pochopitelně ABBA na koncertě v Londýně i jeden z prvních muzikálů My Fair Lady, u něhož jsem čekal, až Líza Doolittlová správně anglicky poví a zapěje profesoru Higginsovi **Děšť dští ve Španělsku zvlášť, kde je pláž...**

ZASE BYL JEDNOU JEDEN KRÁL

Moje sváteční hudební část, která byla zvláštní tím, že jsem se marně snažil „lovit“ vánoční koledy... Jasně že jsem nemohl vynechat verichovsko-burianovskou pohádku Byl jednou jeden král. Vážení, nechci vám lhát, ale já si ji „dal“ ze svých 77 Vánoc snad po třicáté, opravdu, opravdicky... Mimochodem přehledně nelehký život Vlasty Buriana rozebral s kolegy v pořadu Historie.cs Vladimír Just.

NOVOROČNÍ BYŠIČKA

Na Nový rok bylo rekordně teplo, takže tradiční vyběhnutí/vyšlápnutí od bělohradské sokolovny ke kostelíku na Byšičkách mohlo být bez tradičního čaje s kapkou rumíku. Kde jsou ty časy, kdy se běžovalo na Nový rok k Máslovým na Arnoštov, „pochopitelně“ nesměl chybět typický grog paní Milady.

DĚDOVA LOKÁLKA DO KŘINCE

Nechci končit pesimisticky, to není dobrý do nového roku. Ale musím. V časopise Respekt redaktorka Lucie Drobík Kolářová výstižně popsala zrušení, po 140 letech provozu, železniční tratě Městec Králové – Křinec. Zanikla lokálka, kvůli které pradědeček dnešního senátora Czermina kdysi zrušil pět rybníků... Asi si říkáte, proč nám tady ten zatracený Čeliš tohle sděluje. Máte pravdu. Ale moje maminka, rozená Petroušová, přišla na svět ve strážním domku v Dymokurech, její rodiče pochází z Činěvse. Právě Dymokury a Činěves jsou zastávky mezi Městcem a Křincem. Navíc můj děda, tatínek mé maminky, dělal dlouhá léta vlakvedoucího.

Přeji nám všem jen to lepší a ještě lepější. Zároveň se omlouvám za své vzpomínání na začátku nového roku, které bohužel vychází v našich dvouměsíčních Listech dva týdny po Hromnicích.

foto: Petr Laušman

Knížní okénko...

Kateřina Tučková – Bílá Voda

Místy velmi mrazivý román oceněné autorky o pusté vesnici Bílé Vodě, poutním místě opředěném příběhy žen, vírou a zlem. Román je vyplněn mnoha přesnými historickými souvislostmi, které autorka pečlivě zpracovávala v archívech.

Lars Kepler – Pavouk

Pokud máte rádi trochu drsnější detektivky, tak v pořadí již devátý případ detektiva Joony Linny bude přesně pro vás. Společně s ním čtenář řeší hádanky brutálního sériového vraha.

Pavel Klusák – Gott – Československý příběh

Hudební publicista, jehož hlas můžete znát ze stanice Českého rozhlasu Vltava, převypráví příběh Karla Gotta velmi netradičně. Soustředí se totiž na vztah tohoto popového velikána a dějin zdejší společnosti a politiky. Získal ocenění kniha roku Magnesia Litera 2022.

Martín Groman a Michal Stehlík – Přepište dějiny 1. díl

Kniha, která má už v současnosti druhé pokračování, vznikla ze stejnojmenného podcastu dvou historiků, kteří nemilosrdně poukazují na to, jak se výroky veřejně vystupujících osobností našich dějin dnes překrucují, aby je bylo například možné vhodně zapojit do politické strategie.

Maja Säfström – Ilustrovaný atlas neuvěřitelných faktů o zvířatech

Krásná naučná knížka švédské výtvarnice a architektky. Kromě úžasných ilustrací se zde děti mohou dozvědět, jak velké je vlastně oko pštrosa, co dělají mravenci, když se potkají, či jaký pták umí létat i pozadu.

Slečny

Břevnovský novinář, básník, hudební textař a náruživý stolní tenista Antonín Matějka napsal knížku, která se líbí, a co je hlavní, také čte! Tonda, bývalý žák Jiřího Suchého na konzervatoři Jaroslava Ježka, trávil lázeňský pobyt v našem městě. Laskavě svolil k otištění některých vtipných a lehce erotických básniček o slečnách v Bělohradských listech. (eč)

Romana

Pojď se mnou, Romano,
láskou se mučím.
Nebudu naléhat,
za to ti ručím,
Romana tiše pravila:
Hele, tak proč bych chodila?

Natálie

S Natálkou tančím madison,
její ctnost už se viklá,
jsem šťasten jako Edison,
když žárovka mu bliká.

Zdislava

Zdislava je na tom špatně,
tak jsem ji zaměstnal v šatně,
dorazil k nám zájezd z Vídně,
chovala se celkem vlídně,
jenže spleťla cylindry.
A je zase bez vindry.

Šarlota

Přitiskl jsem Šarlotu
jednou večer ku plotu.
Měla oči laňky,
poté ruply plaňky!

Tonda Matějka

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2023

I letos na vaše dveře zazvonili tříkráloví koledníci. Děkujeme všem, kteří se do sbírky zapojili a děkujeme i vám, že jste otevřeli nejen svoje dveře, ale také svá srdce a přispěli jste finančně do tříkrálové sbírky, která pomáhá lidem ve vašem okolí prostřednictvím služeb Charity České republiky. Do předem zapečetěných a označených kasiček se vybíralo v Lázních Bělohradě a Lukavci. K akci se připojila firma Filipa, která vybírala ve svých provozech. Vybralo se **64 578 Kč**. Zvláštní poděkování patří všem koledníkům a starostce města paní Aleně Kuželové.

Organizátoři vyzývají veřejnost k zapojení do organizování sbírky v roce 2024. Chybí především dospělý doprovod dětských koledníků. V letošním roce mnozí čekali, až k nim koledníci dorazí, ale v důsledku nedostatku dospělého doprovodu nebylo možné všem na místa navštívit. *(spo)*

DŮM S PEČOVATELSKOU SLUŽBOU

Probíhá rekonstrukce tří bytů v domě s pečovatelskou službou. Ve dvou bytech je kompletně předěláváno sociální zařízení a v jednom i kuchyně. Všechny tři budou samozřejmě vymalovány. Po dokončení je město nabídne klientům. *(las)*

SKAUTSKÁ SBÍRKA PRO POSTIŽENÉ DĚTI

Každoročně v předvánočním čase rozdávají skauti betlémské světlo. Plamínek odebraný z věčného ohně, který hoří v jeskyni pod bazilikou Narození Páně v Betlémě v centrální části Palestiny, představuje symbol míru, lásky, naděje a přátelství. Rozvoz světla zajišťují skauti a skautky z celého světa. Do České republiky ho od roku 1990 z Rakouska dovážejí brněnští skauti.

Při této příležitosti vybírají bělohradští skauti peníze pro postižené děti. Letos se vybralo **12 624 korun**. Peníze budou předány společnosti APROPO Jičín. Společnost pomáhá rodinám pečujícím o dítě s postižením a dospělým osobám s postižením žít co nejnornálnější život. *(las)*

Z dopisů čtenářů...

Ahoj Edo.

Konečně jsem dočetl Tvou knihu. Je opravdu skvostná a v mé knihovně bude mít čestné místo, hned vedle těch tří předešlých. Nejvíce se mi líbí črty, v nichž vzpomínáš na bělohradské sousedy nebo na konkrétní místa. Moc mě bavila hlavně část Genius loci a pak taky Tonda z osmadvacítky z oddílu Pel-Mel.

Jen bych měl drobnou výhradu, že by se těm útvaram nemělo říkat „povídky“. Povídka je třeba Babička od Němcové (no vážně, i při svém rozsahu je to povídka, znaky románu neaplnuje) nebo Nerudovy Povídky malostranské, prostě něco fikčního, co má hlavní postavu a nějaké vedlejší, jednu dějovou linku atd. To, co píšeš ty, jsou vzpomínky, střípky, lodičky – jak jsi psal v prvního souboru –, ale povídky to nejsou. Z literárněvědného pohledu jsou to publicistické útvary na úrovni črty, glosy, sloupku, někdy fejetonu.

Ze spoluautorů, kterým jsi dal prostor v posledním oddíle, se mi nejvíce líbí Hana Friedrichová a její Třetí strana 52. To je skoro tak hezké, jako bys to psal Ty!

Ještě jednou děkuju za knížku i za pozvání na křest. Těším se, že se zase někdy uvidíme.

Petr Kukal, foto: Jaroslav Voves

REKONSTRUKCE BÝVALÉ ŠKOLY V BRTVI

Bývalá škola v Brtvi prochází radikální přeměnou. Budova dostává nový kabát se zateplením. Uvnitř v přízemí dochází k částečné změně dispozic místností včetně vybudování sociálního zařízení. Hotovo by mělo být v květnu. *(las)*

KDO ZAPÁLIL KONTEJNERY V BARÁKOVÉ ULICI?

JIŘÍ BIČIŠTĚ

11. BŘEZNA ZAČÍNÁ JARNÍ SEZONA. NEJENOM O NÍ, ALE I O PLÁNECH A FUNGOVÁNÍ KLUBU JE TENTO ROZHOVOR S DVOJICÍ „LODIVODŮ“ BĚLOHRADSKÝCH FOTBALISTŮ.

Jirko, Tomáši, vypadá to, že místní fotbal má šanci se po čtyřech letech vrátit do krajského přeboru.

Jirka: Je to tak, vyšel nám podzim, jsme třetí a na vedoucí Železnici ztrácíme dva body. Je před námi jaro a stát se může cokoliv. Tým si pod vedením Tomka sednul a šlape. Samozřejmě velkou zásluhu mají hráči, realizační parta a skvělí fanoušci. Postup je ještě dlouhá cesta a poslední mistrák hrajeme s Železnicí doma!

Tomáš: Jako trenér mám respekt a pokoru ke každému soupeři, zároveň se nikoho nebojím. Před každým utkáním říkám klukům: Nekoukejte na soupeře, soustřeďte se na svůj vlastní výkon. Vedoucí Železnici jsme u nich jasně přehráli, ale chyběla nám koncovka.

TJ – Tělovýchovná jednota – se změnila na historický název SK – Sportovní klub.

Se změnou jsem přišel v roce 2020 proto, že se blížilo 100 let od založení bělohradského fotbalu. Přišlo mi to symbolické a hlavně jsem chtěl navázat na odkaz otců zakladatelů.

Kdo má v Bělohradě převahu fanoušků. Slávie, nebo Sparta?

V áčku je víc spartanů.

Nevím, hlavně když fandění a hecování zůstane ve férové a humorné rovině.

Fotbal v našem městě skutečně žije a roste. Pár vět o mančaftech...

Máme tři přípravy – mini, mladší a starší, mladší žáky a v kraji dorost. V 1. A třídě áčko a běčko v okresním přeboru. Takže dohromady přes 170 aktivních fotbalistů, když přidám starou gardu, tak je to rovných 200.

Otázka spíše pro trenéry daných kategorií. Těší mě, že když přijdu se svým synem na trénink mladší přípravy, vidím na vedlejší hřišti zároveň trénovat další čtyři kategorie. Domnívám se, že fotbal v Bělohradě má budoucnost zajištěnou. Zároveň je fajn, že se nám daří zařazovat mladé do B týmu, později i do áčka a pracovat s vlastními odchovanci.

Nedostatkem je malá ochota trénovat mladé fotbalisty, s tím si lámeme hlavu řadu let.

Je třeba posílit současný A tým?

Po prohraném zápase jsem to slyšel často: Musíte někoho přivést, máte mladej kádr, ten na to nemá! Moje krédo je hrát s vlastními hráči, kopat to, na co máme. Předchozí sezony nebyly lehké, ale naše současné postavení v tabulce ukazuje, že jdeme správnou cestou. Tým jsme před podzimem doplnili o divizního gólmana Míru Dobřichovského, který skvěle zapadl. Bude těžké některé hráče nahradit, ale aktuálně máme na každý post dva hráče.

Nejsme profiklub, nejde dělat přestupy jako on. U nás je vše založeno na partě a radosti z fotbalu. Co se týče přestupu, hlavní slovo má trenér Tomek.

No a pak je na scéně ekonomická situace, neboť i amatéři přestupují za peníze. To si musí vyhodnotit výbor klubu.

JIŘÍ

13. SRPNA 1971 V HOŘICÍCH
SEKRETÁŘ SK LÁZNĚ BĚLOHRAD

Jestli se dá o někom říci, že doslova žije místním fotbalem, tak je to právě Bican. Tuhle přezdívku dal Jiřímu Bičíšovi na základě tělocvikař Jan Podnikleský. Dnes je Jirka místostarostou města Lázně Bělohrad. Manželka Edita, 23letý syn Ondra, který hrál v Bydžově, v Boleslavi a nyní kope v divizích Dobřichovicích. O dva roky mladší Klárka, je mistryni světa v mažoretkách.

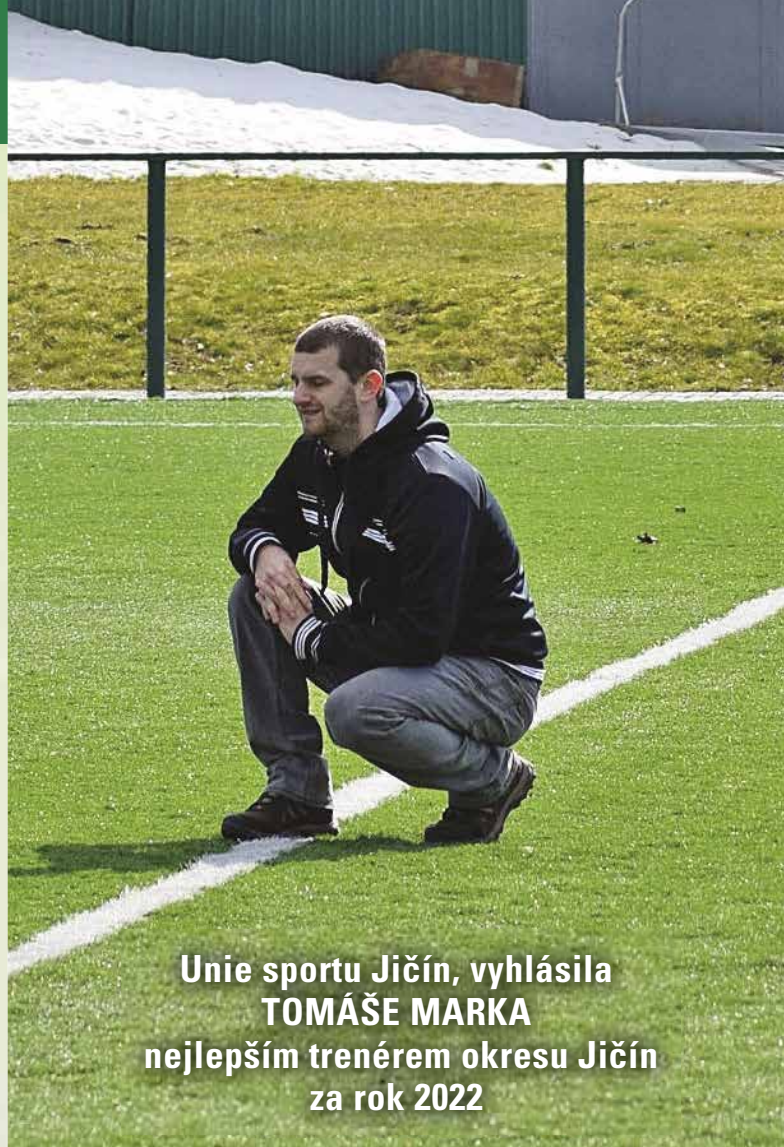

TOMÁŠ

25. ŘÍJNA 1981 V HOŘICÍCH
TRENÉR A TÝMU SK LÁZNĚ BĚLOHRAD

Tomáš, Tomek, studuje druhou nejvyšší trenérskou třídu, kde je s ním „ve třídě“ i legendární Tomáš Řepka. Tomáš Marek na mě udělal dojem klidného, rozvázného, skromného a cílevědomého borce. Pracuje jako obchodník v Europacku. Přítelkyně Lada, šestiletý syn Tobiáš a pětíměsíční Anička.

TOMÁŠ MAREK

Unie sportu Jičín, vyhlásila
TOMÁŠE MARKA
nejlepším trenérem okresu Jičín
za rok 2022

Jirko, Bicane, seš takový bělohradský fotbalový Jarda Jágr. Stále kopeš za béčko. Klobouk či černobilou kšiltovku uctivě smekám.

Dík za kompliment. Fotbal mám stále rád, a proto kopu v béčku. Musí to vyjít časově, a hlavně zdravotně.

Fotbal je pomalu celoroční záležitost. Jak vycházíte se zimou?

Umělá tráva by byla určitě super, ale myslím si, že aktuální zázemí máme vynikající. Díky osvětlení na vedlejším placi trénujeme až do konce listopadu. Prosinec a půlka ledna je volno. Pak jsme na novopacké umělce. Jo, moc děkuji všem, kteří se o zázemí u Bažantnice starají.

Co se týče umělky nebo umělky se zastřešením a nafukovačkou, tak to je otázka financí. Navíc se využívá jen v zimě, a to používáme tu na Pace.

Kdo patří mezi vaše místní fotbalové vzory?

V každé generaci bych mohl někoho najít. Výborná zkušenost a čest bylo kopat s Pepou Blažkem, Mílou Lonerem nebo Oldou Velichem. Stejně tak si vážím toho, že mohu trénovat Kubu Lonera, Petra Kazdu či Vojtu Marka.

Musím se přiznat, že místní vzor jsem neměl. Ale vždycky jsem se snažil něco okoukat. Líbila se mi technika, přehled, rychlost a důraz. Prostě hráč, co umí kopat a je prospěšný pro mančaft.

Na kterém postu se vám, pánové, hrálo nejlíp a vaše číslo dresu?

Pravý bek, obrana. Můj dres je 2.

Kromě gólmána jsem hrál všude. Možná krajní bek mi seděl nejlíp. Byl jsem poměrně línej borec, takže když koukám očima trenéra a beru svoje nároky na krajního beka, sám sebe bych na tenhle post nepostavil (smích jako hrom).

Dres? 8 Honzy Bergra.

Jirka o Tomášovi – Tomáš o Jirkovi.

Tomáš vždy využíval nejen výbornou techniku, ale i skvělý přehled, inteligenci a předvídavost. Prostě je radost s ním hrát. Své hráčské přednosti přenesl i do trenérského řemesla. Má to v hlavě „srovnané“ a můj respekt. Zdokonaluje se a studuje, hráči mu věří a jdou za ním.

Co Jirka ve svém věku vydrží a uběhá, je až neuvěřitelné. Musím smeknout. Jirka je bezesporu hlavní postavou místního fotbalu. Má i výborné manažerské schopnosti. Moc Jirkovi za vše děkuji a věřím, že mu elán a zápal dlouho vydrží.

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves a archiv SK Lázně Bělohrad

Rezerva 2011, muži A, vítěz LP, Konstantinovy Lázně

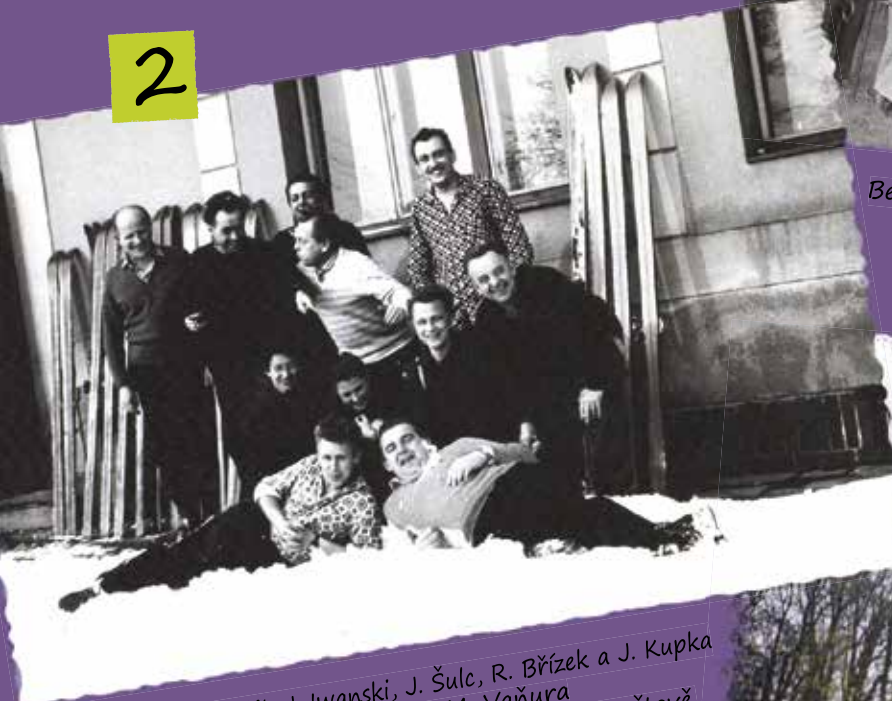
Historické fotky z Lázní Bělohradu

1

Bez hasičů by to nešlo. Brtev počátek 20. století - „ještě za Rakouska“.

2

Stojící zleva: J. Hrnčíř, J. Iwanski, J. Šulc, R. Břízek a J. Kupka
Dole: ?, ?, B. Kyzlink, M. Vaňura
Ležící: V. Záveský, F. Rachota. U Máselů na Arnoštově.

3

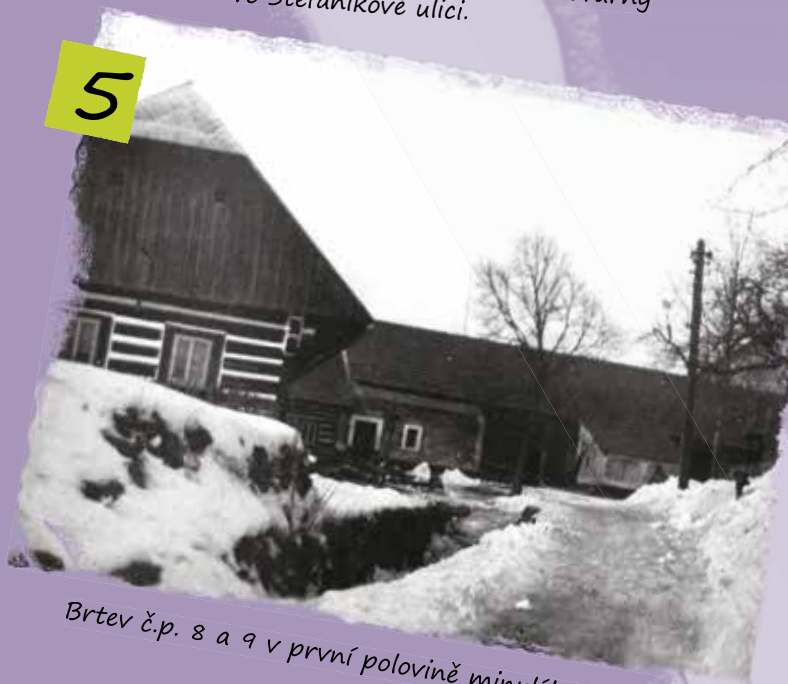
Dům pro textilní dělníky Goldschmidtovi továrny ve Štefánikově ulici.

4

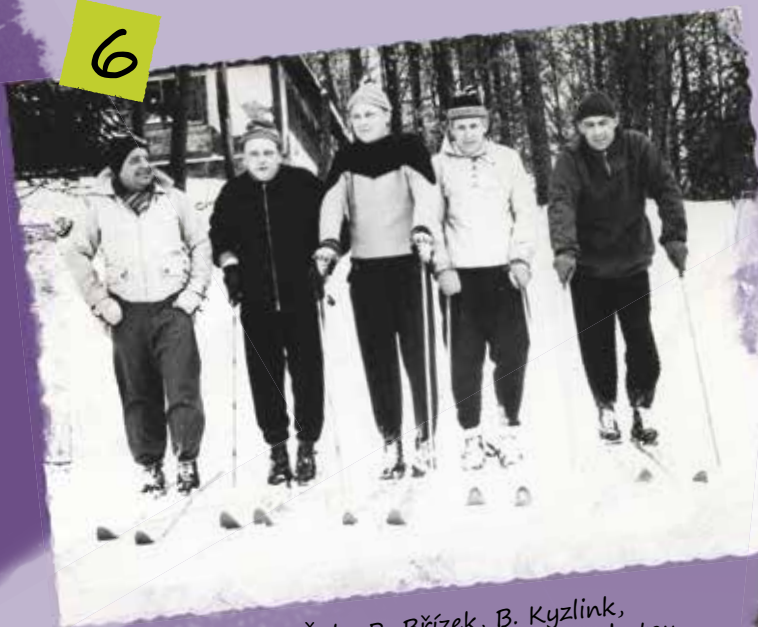
Zima 1933, náhon Javorky, Prostřední Nová Ves.

5

Brtev č.p. 8 a 9 v první polovině minulého století.

6

Zleva: J. Šulc, R. Břízek, B. Kyzlink,
V. Záveský, J. Iwanski pod Dusíkovou chatou.

7

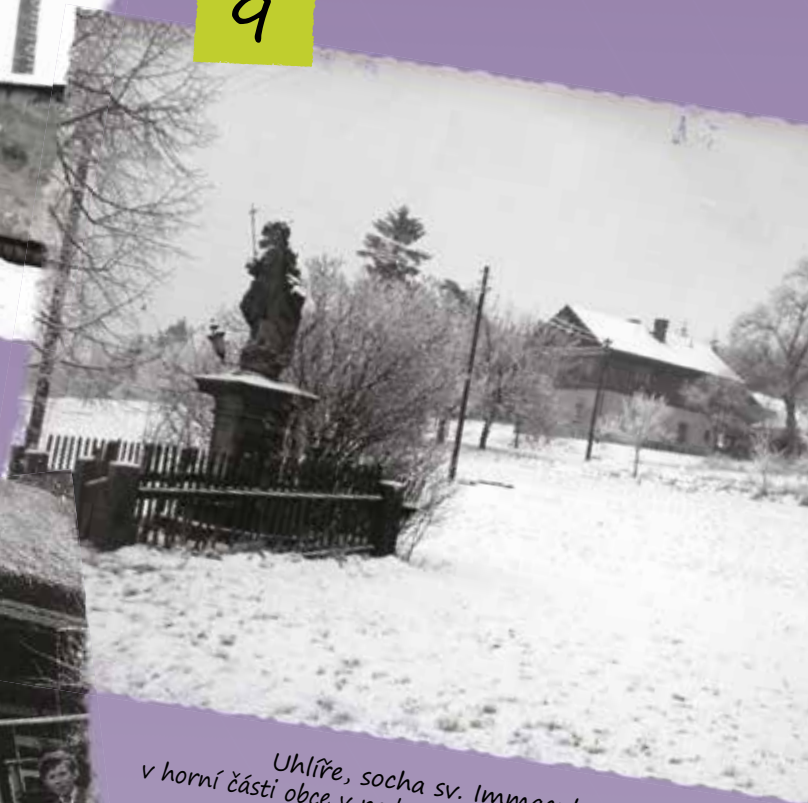
Dolní Javoří č.p. 8.

8

Lázeňská ulice v osmdesátých
letech minulého století.

9

Uhlíře, socha sv. Immaculaty,
v horní části obce v padesátých letech dvacátého století.

10

I tak se žilo na počátku minulého století v Brtvi.

ANNA von ASSEBURG,
ZAKLADATELKA BĚLOHRADSKÝCH LÁZNÍ (1885)

ISSN 2533-8005

9 772533 800006

02